

Inbjudan till informationsmöte om regeringsuppdrag avseende finansie- ringslag och -förordning

Tid och plats:

27 mars 2013, kl. kl. 13.00-16.00

Plats: Solna Summit Hemvärnsgatan 9, Solna (T-station Vreten)

Program:

Genomgång av bifogade PM som en arbetsgrupp¹ tagit fram som diskussionsunderlag.

Anmälan

Anmälan till informationsmötet görs till Anna Milner,
Anna.Millner@ssm.se, senast 22 mars.

Bakgrund

Den 27 oktober 2011 uppdrog² regeringen till Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) att i samråd med Riksgäldskontoret (RGK) genomföra en översyn av förordningen (2008:715) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet (finansieringsförordningen). Översynen ska bl.a. omfatta frågor som rör beräkning av avgifter och behov av riskav-sättningar. I uppdraget ingår att överväga om det finns behov av förändringar i gällande regelverk. Uppdraget skulle ha redovisas den 14 december 2012.

Den 22 december 2011 uppdrog³ vidare regeringen till Strålsäkerhetsmy-n-digheten att i samråd med Riksgäldskontoret och Kärnavfallsfonden (KAF) göra en översyn av lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet (finansieringslagen) inklusive tillämpliga delar av finansieringsförordningen. Översynen ska bl.a. omfatta frågor som rör de säkerheter den som har tillstånd att inneha eller driva en kärnkraftsreaktor ska ställa. Vidare ska effekterna av en breddning av Kärn-

¹ SSM, Kärnavfallsfonden och Riksgäldskontoret

² SSM 2011-4091

³ SSM 2011-4690

avfallsfondens placeringsreglemente enligt finansieringsförordningen analyseras speciellt med beaktande av effekter på statens risk, avgiftsnivåer och behov av säkerheter utredas. Detta uppdrag skulle ha avrapporterats den 31 maj 2012.

De båda regeringsuppdragen är delvis överlappande. Efter kontakter med Miljödepartementet har myndigheterna valt att se dem som ett utredningsuppdrag med två rapporteringstidpunkter.

Den 10 maj 2012 begärde SSM hos regeringen att avrapporteringstidpunkten för uppdragen skulle senareläggas till den 31 maj 2013. Skälen för myndighetens begäran var att arbetet med att utarbeta lagförslag har myndigheterna funnit att en bärande princip i de beslut som tas om fondförvaltning, avgifter och säkerheter bör vara en helhetssyn på finansieringssystemet. Mot bakgrund av behovet av helhetssyn i finansieringssystemet för kärnavfallshanteringen finns det skäl att vidare analysera behovet av författningsändringar. Den 31 maj 2012 beslutade⁴ regeringen att bevilja uppskov enligt den begäran som SSM inkommit med. I skälen för regeringens beslut framgår att:

”Syftet med regeringsuppdragen är att förtydliga principerna för beräkning av kärnavfallsavgifter och förvaltning av medlen i Kärnavfallsfonden samt att förändra bestämmelserna om säkerheternas användning i syfte att förbättra den finansiella säkerheten för staten.

I arbetet med uppdragen har myndigheterna funnit att en bärande princip i de beslut som tas om fondförvaltning, avgifter och säkerheter bör vara en helhetssyn på finansieringssystemet.

Med anledning av detta menar myndigheterna att det finns skäl att vidare analysera behovet av författningsändringar. Vidare behövs enligt Strålsäkerhetsmyndigheten fördjupade analyser av systemet och scenariobekräftningar innan man kan göra en samlad bedömning av avgiftssystemet. Regeringen gör ingen annan bedömning.”

Med vänlig hälsning

Björn Hedberg
+46 8 799 43 17
Finansiell kontroll (RF)
Avdelningen för radioaktiva ämnen

Sändlista:

⁴ SSM 2011-4690-8

Kärnavfallsrådet
Oskarshamns kommun
Östhammars kommun
Regionförbundet i Kalmar län
Regionförbundet i Uppsala län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Kalmar län
MKG
Milkas
SERO
SKB

Underlagspromemoria 3A

Säkerheter i finansieringssystemet

**En promemoria från arbetsgruppen för
regeringsuppdrag avseende översyn av
finansieringslagen och finansieringsförordningen**

2013-03-13

Innehåll

1	Arbetsgruppens samlade bedömning	3
2	Inledning.....	3
2.1	Grundläggande utgångspunkter.....	3
2.2	Det befintliga kompletteringsbeloppet är för snävt utformat	4
2.3	Ianspråktagandet av säkerheterna behöver förtydligas	4
3	Balansräkning för finansieringssystemet	4
4	Risikfaktorer i finansieringssystemet	6
5	De treåriga avgiftsperioderna är den primära riskreducerande faktorn i systemet.....	6
6	Säkerheternas innebörd	8
6.1	Finansieringsbeloppet	8
6.2	Kompletteringsbeloppet	9
6.2.1	Kompletteringsbeloppet har en avgränsad men likväl mycket viktig funktion.....	9
6.2.2	Kompletteringsbeloppets storlek.....	10
7	Ianspråkstagande av säkerheterna	12
8	Preliminära beräkningar av finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp.....	13

1 Arbetsgruppens samlade bedömning

Arbetsgruppens samlade bedömning:

- I finansieringssystemet finns två säkerheter: finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp. Säkerheternas innebörd, hur de beräknas och hur de ska kunna påkallas behöver preciseras.
- Kompletteringsbeloppet behöver breddas så att det utöver kostnadsosäkerheter även innefattar osäkerheter kring framtida avgiftsintäkter och fondmedlens avkastning.
- I fall att den avgiftsskyldige inte vidtar åtgärder eller tillskjuter de medel som krävs så ska säkerheterna kunna påkallas i sin helhet redan innan faktiska underskott uppstår i fonden.
- Säkerhetsbeloppen bör nuvärdesberäknas med en diskonteringsränta som är baserad på fondens förväntade avkastning (se tidigare PM 2B).

2 Inledning

I denna PM redogör arbetsgruppen för sin syn på säkerheterna i finansieringssystemet, där följande aspekter utgör viktiga utgångspunkter.

2.1 Grundläggande utgångspunkter

Utifrån finansieringssystemets redan befintliga utformning kan det konstateras att:

- Då det är tillståndshavarna som har det fulla ansvaret för att finansiera omhändertagandet av kärnavfallet så är det således av dem risken för oplanerade utfall ska bäras. För att säkerställa detta är systemet utformat så att olika osäkerheter uppskattas och hanteras inom systemet.
- Den primära riskhanteringen i finansieringssystemet består av att både avgifter och säkerheter uppdateras och beslutas om vart tredje år. Det med beaktande av dels nya underlag som ger upphov till reviderade förväntningar om framtida utfall, dels sådana oväntade utfall som faktiskt inträffar. Denna s.k. rullningsmekanism är central för att absorbera flertalet osäkerheter i systemet, men fångar samtidigt inte upp all risk.
- Reaktorbolagen, har en begränsad långsiktig finansiell styrka, då det inte i någon särskild omfattning ackumuleras några vinstmedel i dessa företag. Med hänsyn till den långa tidshorisonten för att omhänderta kärnavfallet ställs det i finansieringssystemet därför krav på att ytterligare tillgångar formellt knyts till tillståndshavarnas ekonomiska ansvar i form av säkerheter.
- Statens sistahandsansvar innebär en risk som har sin grund i förekommande osäkerheter som riskerar att ge upphov till negativa obalanser i systemet respektive tillståndshavarnas förmåga att bära denna risk. Staten bär således en residualrisk i den meningen att risken är betingad av att någon eller några av tillståndshavarna inte skulle ta sitt fulla ansvar – i praktiken att rullningsmekanismen inte upprätthålls.

Säkerheterna har alltså redan idag en given och betydelsefull roll för att hantera statens risk i finansieringssystemet. Beträffande resonemangen i denna PM om säkerheter så ska det dock framhållas att det enskilt viktigaste för att minska statens risk i systemet är att det tas ut rätt mängd avgifter på den löpande elproduktionen, vilket säkerställs med hjälp av genomarbetade underlag som ligger till grund för beräkningar och beslut. Att det ställs säkerheter ersätter inte denna fundamentala del av finansieringssystemet.

2.2 Det befintliga kompletteringsbeloppet är för snävt utformat

I ljuset av att systemet bör betraktas som en uppsättning av olika balansräkningar, vilket behandlats utförligt i föregående promemorior, framgår att det befintliga kompletteringsbeloppet är för snävt utformat. Exempelvis tas i dagsläget ingen hänsyn till sådana osäkerheter i systemet som härstammar från fondförvaltningen eller prognoser för elproduktionen. I linje med finansieringssystemets övergripande syfte och som en direkt förlängning av systemets befintliga utformning så behöver den underliggande beräkningen av kompletteringsbeloppet därmed breddas, så att det i utgångspunkten överensstämmer med det ansvar som i första hand ålagts tillståndshavarna, inte staten.

2.3 Ianspråktagandet av säkerheterna behöver förtydligas

Som beskrevs i PM 1 så har arbetsgruppen identifierat och uppmärksammat att det finns otydligheter i lag- och förordning gällande hur statens rätt att ta säkerheterna i anspråk i praktiken ser ut. Det innebär att det saknas tydligt stöd för att kunna göra tillförlitliga antaganden om när säkerheterna vid behov kan påkallas, vilket i sin tur påverkar beräkningarna av säkerhetsbeloppen i samband med att de diskonteras. Detta får till följd att föreliggande otydligheter behöver hanteras.

3 Balansräkning för finansieringssystemet

I Underlagspromemoria 1 (PM 1) gjorde arbetsgruppen bedömningen att det finns starka skäl att i samband med beräkning av avgifter och säkerheter se finansieringssystemet som ett finansiellt system med olika balansräkningar – det vill säga med beaktande av både skulder och tillgångar. Eftersom det inte föreligger något solidariskt betalningsansvar behöver sådana balansräkningar upprättas för respektive tillståndshavare.

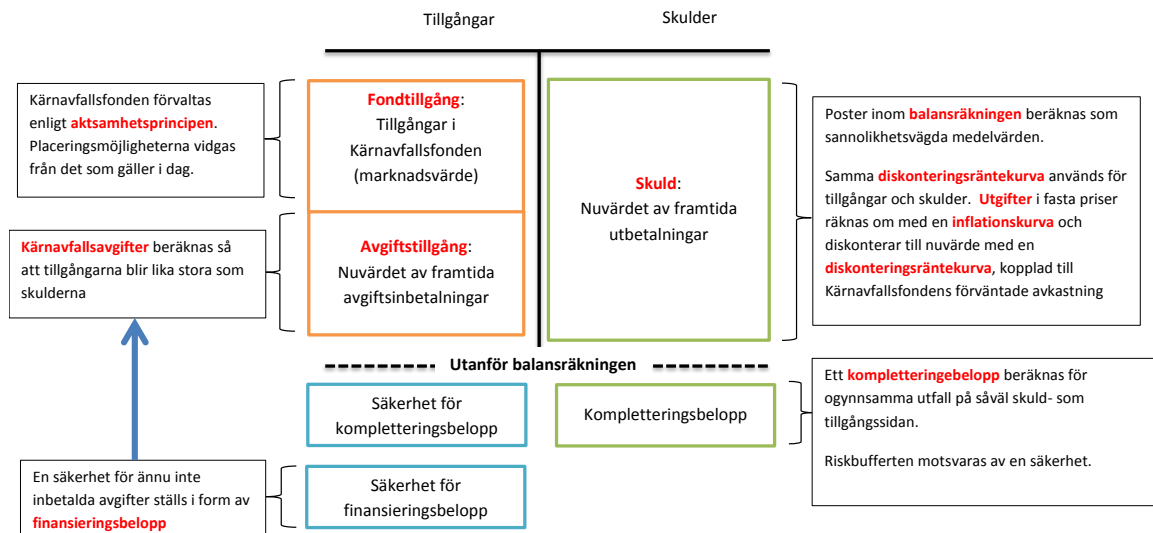
I PM1 konstaterades också att det utanför balansräkningen finns två poster på tillgångssidan.

1. Säkerheter motsvarande finansieringsbeloppet. Kan ses som säkerhet för ännu inte inbetalda avgifter, men med den skillnaden att beloppet bara täcker redan uppkommet avfall.
2. Säkerheter motsvarande kompletteringsbeloppet. Detta belopp syftar till att säkerställa att det är tillståndshavarna som tar det finansiella ansvaret även för oplanerade händelser. Beloppet baseras på kärnkraftsindustrins kostnadsberäkningar som används för att beräkna kärnavfallsavgifter, men utgår ifrån ett högre belopp än den förväntade kostnaden med stöd av en konfidensgrad som speglar spridningen i beräkningarna.

Som presenterades redan i PM 1 så gör arbetsgruppen bedömningen att kompletteringsbeloppet bör breddas, för att fånga upp osäkerheter på såväl på tillgångs- som skuldsidan i finansieringssystemet. Ett belopp motsvarande kompletteringsbeloppet ska ställas av tillståndsinnehavaren som säkerhet.

Parallellt till resonemanget om att säkerheterna utgör en post på tillgångssidan utanför balansräkningen, kommer kompletteringsbeloppet att bli en post på skuldsidan utanför balansräkningen. En principiell balansräkning som täcker alla relevanta delar av finansieringssystemet kan då få ett utseende som framgår av Figur 1.

Figur 1. Balansräkningar i finansieringssystemet

På ett principiellt plan sammanfattar denna bild stora delar av begreppen helhetsprincipen, balansräkningsprincipen, riskbuffertprincipen och aktsamhetsprincipen som introducerades i PM 1.

Bilden kan också illustrera vilka begrepp som behöver analyseras, preciseras och slutligen regleras i lag eller förordning. Dessa är markerade med röd färg i figuren och med början i balansräkningen är dessa begrepp:

- Fondtillgång (aktsamhetsprincipen)
- Avgiftstillgång
- Skuld
- Utgifter/utbetalningar
- Diskonteringsräntekurva/inflationskurva
- Kärnavfallsavgifter

Dessa begrepp har preciserats i PM 2A och PM 2B.

I denna PM diskuteras de delar i finansieringssystemet som ligger utanför balansräkningen. Det är således följande begrepp som är aktuella:

- Kompletteringsbelopp
- Finansieringsbelopp

- Säkerheternas värdebeständighet

4 Riskfaktorer i finansieringssystemet

För att finansiera omhändertagandet av restprodukter från kärnteknisk verksamhet ska reaktorinnehavarna (tillståndshavarna) betala en avgift på elproduktionen till Kärnavfallsfonden. Inbetalningarna till fonden sker fram till dess reaktorerna stängs medan en stor del av utgifterna för omhändertagandet kommer därefter. Detta har flera konsekvenser:

- Beräkningar och beslut om avgifterna måste baseras på osäkra prognoser över framtida utgifter och elproduktion.
- Avgifterna placeras i mer eller mindre riskfyllda tillgångar under tiden fram till dess att medlen behövs. Den framtida avkastningen för dessa medel är således osäker.
- Tillståndshavarnas förmåga att betala nödvändiga framtida avgifter är osäker, i synnerhet efter det att produktionen upphört, samtidigt som skyldigheterna inte är fullgjorda.
- Tillståndshavarnas förmåga att ställa godtagbara säkerheter för osäkerheterna ovan kan inte i alla lägen tas för given.
- Det framtida värdet av de säkerheter som ställts är osäker. Detta skapar i sin tur en osäkerhet om säkerheterna eventuellt täcker uppkomna och ohanterade underskott i systemet.

Finansieringssystemet utgörs således av framtida, mer eller mindre osäkra, kassaflöden. Det gäller avgiftsinbetalningar och utgiftsutbetalningar men även Kärnavfallsfondens räntebärande placeringar leder till räntebetalningar och kapitalbelopp. På motsvarande vis är värdet av de säkerheter som ställs av tillståndshavarna i form av såväl finansierings- som kompletteringsbelopp osäkert.

Baserat på de beskrivna riskfaktorerna kan statens risk i finansieringssystemet, med anledning av sistahandsansvaret, således sägas vara avhängigt av tillståndshavarnas förmåga att bära och hantera osäkerheter i systemet i enlighet med de krav som ställs.

5 De treåriga avgiftsperioderna är den primära riskreducerande faktorn i systemet

I PM 1 gjordes bedömningen att:

”Varje tillståndsinnehavares åtagande ska motsvaras av tillgångar av minst samma storlek. Tillståndsinnehavarens åtagande utgörs av det diskonterade värdet av förväntade utbetalningar från Kärnavfallsfonden. Tillgångarna utgörs av företagets andel av Kärnavfallsfonden samt det diskonterade värdet av ännu inte inbetalda kärnavfallsavgifter. Kärnavfallsavgiften ska vid varje omräkningstillfälle bestämmas så att värdet av tillgångarna blir lika stort som åtagandet. Balansräkningsprincipen.”

I den följande figuren illustreras den primära riskreduceringsmekanism som finns i systemet. I linje med vad som diskuterades i PM 2B bör finansieringssystemets tillgångar och skulder värderas enligt följande principer:

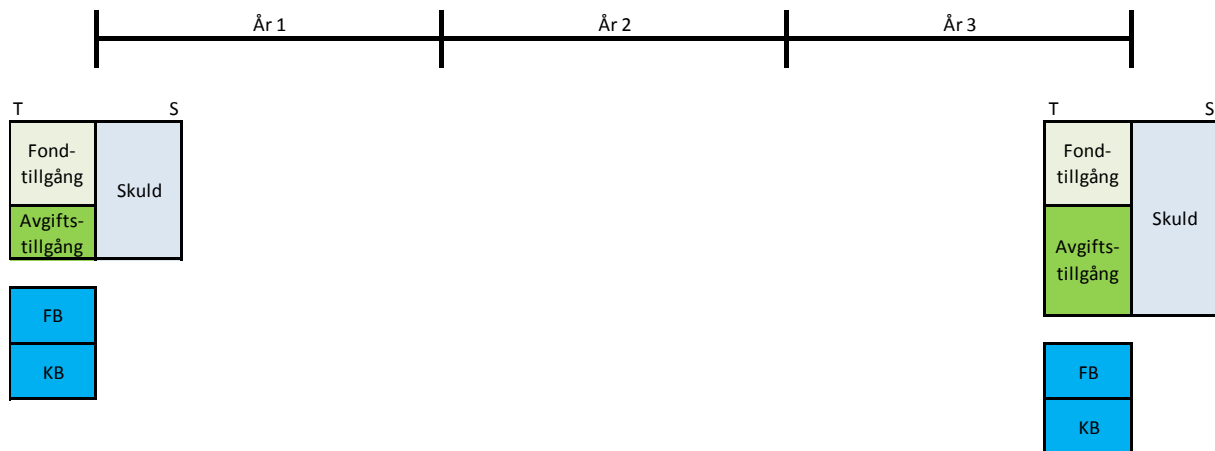
- Fondtillgången bör även fortsättningsvis värderas till marknadsvärde.

- Diskonteringsräntor bör bestämmas baserat på fondens förväntade avkastning.
- Dessa räntor används för att diskontera de förväntade avgifts- och utgiftsbetalningarna.
- Tillståndshavarnas skuld utgörs av det diskonterade värdet av de förväntade utgifter som är förknippade med de skyldigheter som följer av kärntekniklagen. De förväntade utgifterna beräknas som sannolikhetsvägda medelvärden.
- Kärnavfallsavgiften för respektive tillståndshavare bestäms vid varje omräkningstillfälle så att värdet av tillgångarna blir lika stort som skulderna. Avgiften beräknas utifrån väntevärden på samtliga i balansräkningen ingående komponenter.

I figuren nedan är systemet i balans vid början av avgiftsperioden. Det finns också finansieringsbelopp (FB) och kompletteringsbelopp (KB) som motsvaras av säkerheter ställda av tillståndshavarnas ägare.

Vid avgiftsperiodens slut har, i detta fall, en tillståndshavares skuld ökat till följd av att de förväntade framtida kostnaderna har ökat. Därmed uppstår ett större finansieringsbehov, vilket leder till att avgifterna sätts så att avgiftstillgången, tillsammans med fondtillgången blir lika stora som skulden. Balans har således återställts. Med utgångspunkt från de förutsättningar som gäller vid slutet av år tre beräknas också nya finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp. Säkerheter ställs för dessa belopp. Detta är normalfallet och förändringar inom balansräkningarna hanteras genom nya beräkningar och avgifter vart tredje år.

På så vis kommer de osäkerheter som rör beräkningar och beslut om avgifter samt avgiftsmedlens avkastning att få genomslag i nya avgifter och säkerheter. I detta fall är det tillståndshavarna som absorberat dessa typer av osäkerheter i och med att "rullningen" fungerar på avsett vis med korrekt beräknade, beslutade och erlagda avgifter inklusive ställda godtagbara säkerheter.

Figur 1. Illustration av rullningsmekanismen

Skyldigheten att betala kärnavfallsavgift och ställa säkerhet upphör inte förrän allt kärnavfall från en verksamhet som omfattas av lagen finns i förslutna slutförvar. Det får till följd att också tillståndshavare som upphört med sin verksamhet kan bli avgiftsskyldiga för de åtgärder som återstår att vidta enligt kärntekniklagen, såsom t.ex. omhändertagande av kärnavfall och nedmontering av anläggningar.

Detta innebär alltså att de treåriga avgiftsperioderna fortsätter även efter att produktionen vid anläggningarna har upphört. Innehavarna av de kärntekniska tillstånden, som bär det ekonomiska ansvaret, bedöms dock ha begränsad betalningsförmåga efter att elproduktionen upphört – vilket bl.a. förklarar behovet av säkerheter i finansieringssystemet

I finansieringssystemet finns två säkerheter: finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp. Arbetsgruppen gör bedömningen att denna ordning bör kvarstå. Säkerheternas principiella innebörd, hur de beräknas och hur de ska kunna påkallas behöver dock preciseras.

6 Säkerheternas innebörd

Som nämnts ovan så har det grundläggande behovet av säkerheter i finansieringssystemet sin utgångspunkt i den osäkerhet som finns kring tillståndshavarnas förmåga att betala avgifter och ställa säkerheter, baserat på att det i systemet finns en mängd olika risker.

6.1 Finansieringsbeloppet

Finansieringsbeloppet är ett belopp som om det tillförs kärnavfallsfonden i det fall att inbetalningarna av kärnavfallsavgifter och elproduktionen upphör kommer att göra att fondtillgången blir lika stor som systemets förväntade skuld. Finansieringsbeloppet syftar således till att utgöra en säkerhet för att beräknade men ännu ej betalda kärnavfallsavgifter kommer att tillföras fonden, även om den elproduktion som avgifterna är tänkta att tas ut på skulle upphöra tidigare än beräknat.

Vid varje enskilt beräkningstillfälle kan finansieringsbeloppet momentant uttryckas som en säkerhet för den kreditrisk som är förknippad med de avgifter som är fastslagna men ännu inte betalade. Men

då finansieringssystemet så länge som rullningsmekanismen fungerar utgör ett dynamiskt system så fångar finansieringsbeloppet i praktiken även upp osäkerheter över tid. Om exempelvis nya kostnadsunderlag visar på en tidigare oplanerad kostnadsökning, eller att det skett en sämre fondutveckling än väntat, så justeras finansieringsbeloppet därefter.

6.2 Kompletteringsbeloppet

Med anledning av att avgiftsuttaget och finansieringsbeloppet löpande justeras så absorberar det i praktiken en mängd olika osäkerheter i systemet – såsom ökade kostnader, en svag fondutveckling, en avvikande elproduktion m.m. Det går dock inte att förutsätta att denna rullningsmekanism upprätthålls i alla lägen. Därför ställs även säkerhet för kompletteringsbeloppet, vilket utgör just ett komplement till det löpande avgiftsuttaget och finansieringsbeloppet.

Därutöver fångar kompletteringsbeloppet – till skillnad från finansieringsbeloppet – även upp sådana situationer där det mellan två beräkningsperioder bedöms finnas en ökad osäkerhet kring framtida förväntade utfall i systemet, utan att det för den sakens skull behöver ha skett någon förändring i tidigare beräknade förväntningar.

6.2.1 Kompletteringsbeloppet har en avgränsad men likväl mycket viktig funktion

Kompletteringsbeloppet har jämte ett finansieringsbelopp som justeras vart tredje år en avgränsad men likväl mycket viktig roll i finansieringssystemet.

- Kompletteringsbeloppet bidrar framförallt till att tillståndshavarna tar sitt fulla ansvar genom att bidra till att rullningsmekanismen fungerar, även i sådana fall där den egna förmågan att hantera ogynnsamma utfall är begränsad eller helt upphört. Till exempel om kostnadsökningar skulle uppstå efter det att en reaktor ställts av. I en sådan situation skapar kompletteringsbeloppet incitament för tillståndshavarna att vända sig direkt till sina starkare moderbolag, och med hjälp av dem på sedvanligt vis sedan fortsätta att betala avgift till kärnavfallsfonden.

För de fall rullningen av avgifter och säkerheter trots allt skulle fallera har kompletteringsbeloppet en delvis annan betydelse:

- *Om* det skulle uppstå en betydande kostnadschock som innebär att de beräknade kostnaderna för omhändertagandet av kärnavfallet skulle överstiga beloppen för redan ställda säkerheter så finns det en risk att det varken betalas nya avgifter eller ställs några justerade säkerheter. I ett sådant scenario har kompletteringsbeloppet ett *direkt ekonomiskt värde* i och med att det skulle bidra till att minska statens förluster med beaktande av statens sistahandsansvar att sedan finansiera de återstående, och i det läget mycket stora, kostnaderna för att slutföra omhändertagandet av kärnavfallet.
- *Om* varken tillståndsinnehavarna eller deras ägare förmår att ta det fulla ansvaret så innebär det att staten kommer att behöva träda in. Exempelvis i händelse av att tillståndshavarnas betalningsförmåga är uttömd (på grund av att en reaktor stängs ned) och att något eller några av moderbolagen skulle få så stora problem att de går i konkurs. Då innebär kompletteringsbeloppet en fordran – förutsatt att det kan tas i sin helhet – som sträcker sig längre än till enbart ej betalda avgifter. Det innebär att staten får en, allt annat lika, juridiskt starkare ställning som fordringsägare i exempelvis ett konkursbo. Även om det likväl ska framhållas att statens återvinningsutsikter i detta läge sannolikt är begränsade.

Sammantaget handlar kompletteringsbeloppet alltså om att så långt som det behövs för att uppnå syftet med finansieringssystemet formellt knyta upp tillgångar/partier som är finansiellt starkare än tillståndshavarna till deras ansvar redan innan möjliga, om än mer eller mindre osannolika,

ogynnsamma utfall materialiseras.¹ Därmed ökar sannolikheten att tillståndshavarna fullgör sitt ansvar genom att fortsätta att löpande betala avgifter och ställa säkerheter även i dåliga scenarion och bortom deras egna finansiella förmåga.

Ett annat sätt att uttrycka detta är att kompletteringsbeloppets funktion i mångt och mycket är fokuserat på att upprätthålla rullningsmekanismen i systemet, vilket fyller en mycket viktig funktion för att minska statens residualrisk. Det innebär att så länge avgifter och säkerheter fortsätter att efter behov justeras respektive betalas och ställas så kommer inte säkerheten för kompletteringsbeloppet att infrias, fast oplanerade utfall likväl kan ha inträffat. Att säkerheten för kompletteringsbeloppet endast med låg sannolikhet kommer att behöva infrias förändrar alltså inte dess betydelse i finansieringssystemet.

6.2.2 Kompletteringsbeloppets storlek

Avseende kompletteringsbeloppets storlek är följande aspekter viktiga att uppmärksamma:

- Som tidigare framhållits så är det tillståndshavarna som har det fulla ansvaret för att finansiera omhändertagandet av kärnavfallet. Det innebär att tillståndshavarna mycket väl skulle kunna åläggas ansvaret att ställa säkerhet för kompletteringsbeloppet så att det motsvarar alla beräkningsbara osäkerheter i systemet (med beaktande av både skuld- och tillgångssidan). Det har tidigare till och med förts resonemang om att kräva till beloppet obegränsade säkerheter från tillståndshavarna, vilket dock bedömts som mindre lämpligt när frågan utretts närmare.²
- Statens residualrisk innebär att staten bär den *överskjutande* delen av riskerna i systemet som tillståndshavarna eventuellt inte hanterar. Det vill säga staten står i praktiken som garant för de allra sämsta och därmed mest kostsamma scenarierna.
- Om säkerheten för kompletteringsbeloppet väl skulle behöva infrias så innebär det att rullningsmekanismen i systemet har upphört att fungera. Av det följer att staten endast har det senast beräknade kompletteringsbeloppet kvar att förlita sig på som buffert för alla tänkbara utfall för projektets återstående genomförandetid. För att de ansvariga tillståndshavarnas insats i ett sådant läge med hög sannolikhet ska räcka till så ställer det krav på säkerhetens storlek.

Ovanstående aspekter, tillsammans med det föregående resonemanget om viktiga incitamenteffekter, gör det tydligt att kompletteringsbeloppet behöver vara ett till storleken väl tilltaget belopp.

Däremot så finns det utöver ett strikt principiellt synsätt likväl lämpliga motiv för att även beakta andra aspekter när kompletteringsbeloppets exakta storlek ska bestämmas. Exempelvis att säkerheten för kompletteringsbeloppet ska utgöra en buffert upp till och med en specifik nivå av de beräkningsbara osäkerheterna i finansieringssystemet (t.ex. med stöd av en vald konfidensgrad) – förutsatt att relevanta osäkerheter tas upp och estimeras på ett tillfredställande sätt. Det beror på att det kan finnas skäliga begränsningar gällande hur mycket det är såväl möjligt som rimligt att kräva i säkerheter.

¹ Hittills har det handlat om att tillståndshavarnas moderbolag har gått i borgen upp till och med en specifik del av tillståndshavarnas fulla ansvar.

² Se bland annat s. 7 i rapporten ”Uppdrag att utreda finansiella säkerheter och riskavgifter i kärnavfallshanteringen” (Dnr 2006/1083), publicerad den 15 november 2006.

Till exempel skulle det för ett moderbolag som går i borgen för del av tillståndshavarnas kunna följa en indirekt merkostnad för själva utfärdandet av en stor säkerhet. Det kan exempelvis i de fall tillståndshavarnas moderbolag utfärdar borgensåtaganden som säkerhet handla om på marginalen ökade lånekostnader. Sådant kan uppstå på grund av att andra borgenärer får en – allt annat lika – sämre ställning när nya potentiella fordringsägare tillkommer (i det här fallet staten).

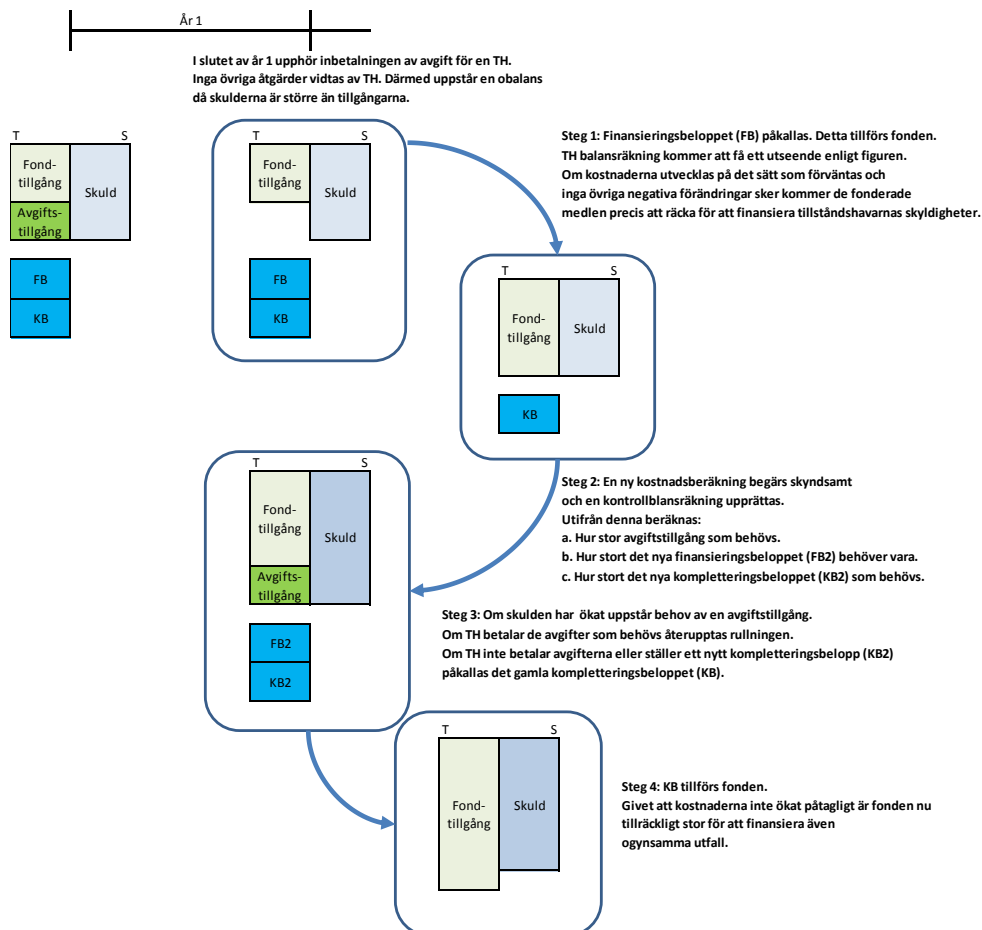
För att ge en nyanserad bild av ovanstående exempel, och risken för oskäligt höga merkostnader, så behöver dock bland annat följande aspekter belysas.

- Till att börja med är det rimligt att anta att både nuvarande och framtida långivare ser på moderbolagens roll i finansieringssystemet utifrån en helhet i den meningen att de väger in dessa bolags både implicita (oaktat ställda säkerheter) och explicita (motsvarande ställda säkerheter) ansvar. Det är en omständighet som torde bidra till att begränsa den eventuella merkostnaden för att utfärda olika borgensåtaganden inom finansieringssystemet.
- Vidare måste storleken på säkerhetsbeloppen ställas i relation till moderbolagens totala tillgångar, annars riskerar de att leda till en överdriven bild av risken för merkostnader för att utfärda olika borgensåtaganden.
- Därtill är det viktigt att kompletteringsbeloppets nominella betydelse inte dramatiseras på ett felaktigt sätt. Det bör i sammanhanget nämligen beaktas den låga sannolikheten för att de mest ogynnsamma, och därmed till beloppet största, utfallen som ryms inom kompletteringsbeloppet faktiskt inträffar. Utan att ta hänsyn till det ger enbart det nominella beloppet på säkerheten upphov till en överdriven bild av vilket åtagande det innebär att stå för säkerheten.

7 Ianspråkstagande av säkerheterna

I den följande figuren illustreras ett scenario där produktionen hos en tillståndshavare/reaktorinnehavare (TH) upphör i förtid och gången för hur säkerheterna tas i anspråk i detta fall.

Figur 2. Illustration av ianspråktagande av säkerheterna

För att säkerheterna ska fylla den funktion som figuren indikerar krävs således att en säkerhet avseende finansieringsbeloppet kan tas i anspråk om:

- en avgiftsskyldigs fonderade medel inte förväntas täcka kostnaderna och
- den avgiftsskyldige inte vidtar de åtgärder enligt lagen eller tillskjuter de medel som behövs för att säkerställa finansieringen.

Säkerhet motsvarande finansieringsbeloppet som tagits i anspråk ska i sin helhet tillföras fonden.

Säkerhet avseende kompletteringsbelopp kan tas i anspråk om:

- finansieringsbeloppet tagits i anspråk och/eller,

- den avgiftsskyldige inte vidtar de åtgärder enligt lagen eller tillskjuter de medel som behövs för att säkerställa finansieringen samt
- den avgiftsskyldiges fonderade medel fortfarande inte bedöms täcka kostnaderna eller att inget nytt kompletteringsbelopp ställs.

Säkerhet motsvarande kompletteringsbelopp som tagits i anspråk ska i sin helhet tillföras fonden.

8 Preliminära beräkningar av finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp

I detta avsnitt redovisas en förenklad, och därmed preliminär, konsekvensanalys avseende kompletteringsbelopp och finansieringsbelopp som följer av de förändringar och förtydliganden som arbetsgruppen bedömer behöver genomföras i finansieringssystemet och som diskuterats i PM 1, 2A, 2B, 3B och i detta PM. Det bör dock understrykas att beräkningsresultaten är baserade på en ofullständig modellering av finansieringssystemets olika riskfaktorer, och att kompletteringsbeloppet i sin helhet därför underskattas. Exempelvis så tas i de presenterade beräkningarna ingen hänsyn till volymrisker.]

Beräkningarna av finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp förutsätter att systemet är i balans. Avgifterna justeras därför inledningsvis för att uppnå detta. Principerna för denna beräkning har redovisats i PM 2B. Enkelt uttryckt ska följande samband råda:

$$FOND\text{TILLGÅNG} + AVGIFT\text{STILLGÅNG} - SKULD = 0 \quad (1)$$

Givet de resonemang som för i denna PM bör finansieringsbeloppet (FB) då kunna beräknas som

$$FB = FT - SKULD = FT - \sum_{t=0}^T \frac{U_t^F}{(1 + r_t)^t} \quad (2)$$

Där (FT) är fondtillgången vid avgiftsperiodens början. Utgifter som följer av förutsättningarna att ingen ytterligare produktion sker (U_t^F) ligger till grund för beräkningen av skulden.

Diskonteringsräntan (r_t) diskuteras nedan.

I detta sammanhang bör det uppmärksammas att beräkningarna inte utgör en prognos eller annan bedömning kring vilka avgiftsnivåer som kan komma att bli aktuella i Strålsäkerhetsmyndighetens nästa avgiftsförslag. Det bör också noteras att de redovisade beräkningarna bygger på samma grundantaganden som i SSM:s senaste avgiftsförslag.

I dessa antagande ligger bland annat en årlig elproduktion uppgående till 76 TWh. Som jämförelse kan nämnas att produktionen under 2012 uppgick till ca 61 TWh och under 2011 till 58 TWh. Om produktionen inte når denna nivå leder det till en underskattning av avgiftstillgången (genom att de förväntade inbetalda avgifternas storlek underskattas), vilket i sin tur sätter den beräknade balansen ur spel.

I beräkningarna följer drifttiden av det som anges i den gällande finansieringsförordningen, dvs. 40 års drift (eller ytterligare 6 år om en anläggning blir 40 år under avgiftsperioden).

I PM 2B gjordes också bedömningen att den diskonteringsränta som används bör baseras på fondens förväntade avkastning. Arbetsgruppen bedömde att den nominella diskonteringsräntan bör, för löptider upp till 15 år utgöras av tjänstepensionskurvan. För löptider från och med 25 år bör den långsiktiga terminsräntan, med fondens nuvarande placeringsinriktning, fastställas till 4,2 procent. För perioden mellan år 15 och år 25 sker en anpassning genom linjär interpolering av terminsräntor.

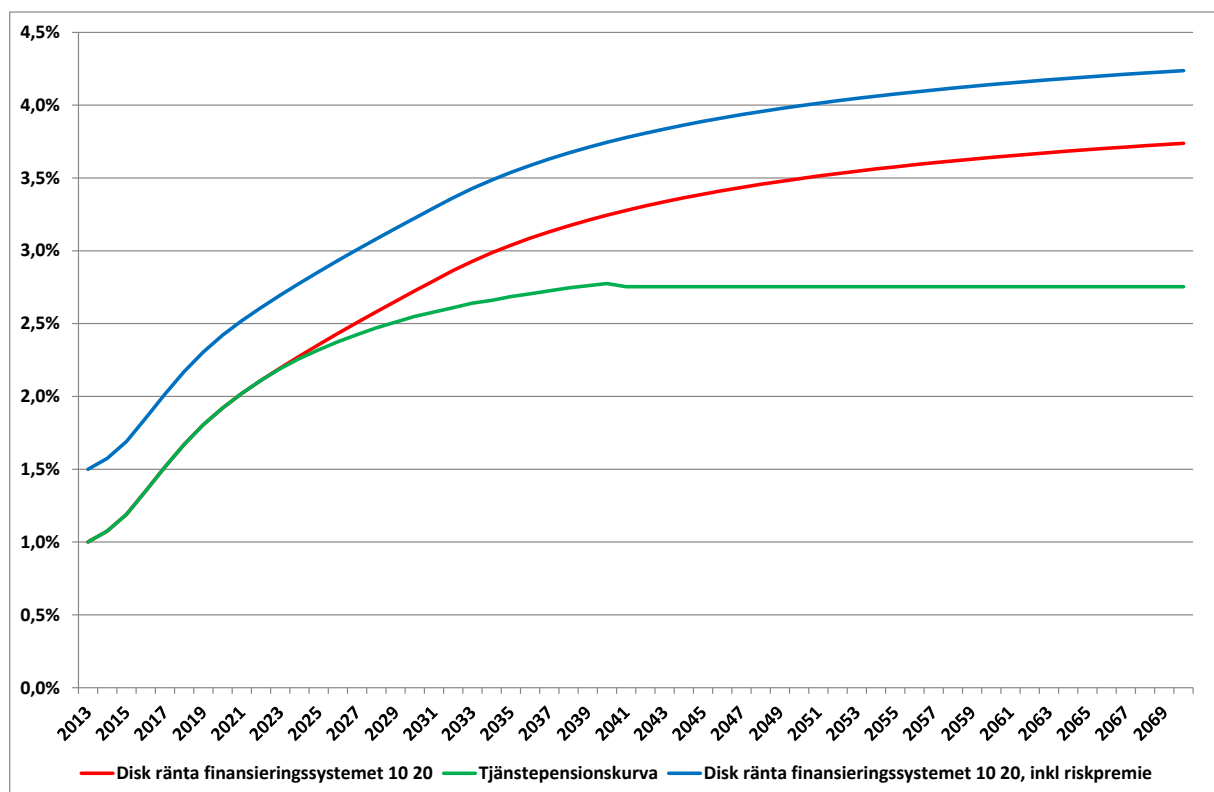
I PM 3B diskuteras att en kortare period med marknadsräntor (10 år) i stället kan användas. Anpassningen till en långsiktig terminsränta bör ske mellan år 10 och år 20. En breddning av fondens placeringsmöjligheter gör också att en riskpremie på 0,5 procentenheter bör adderas till den långsiktiga terminsräntan.

Detta innebär att beräkningar (för kompletteringsbeloppet bra i de två senare fallen) kommer att göras på olika sätt i tre olika fall.

1. Diskontering med tjänstepensionskurva
2. Diskontering med tjänstepensionskurvan för löptider upp till 10 år och en succesiv anpassning till en långsiktig terminsränta som gäller från 20 års löptid
3. Som i punkt 2, men med en adderad riskpremie på 0,5 procentenheter.

De olika diskonteringskurvorna framgår av diagram 1.

Diagram 1. Olika diskonteringskurvor

I tabell 1 redovisa en sammanställning av de resultat som den preliminära konsekvensanalysen ger vid handen. Som tidigare nämnts härrör resultaten från förenklade och ofullständiga beräkningar, som innebär att kompletteringsbeloppet underskattas. I tabell 2–5 redovisas indikativa balansräkningar för respektive tillståndshavare vid användning av diskonteringskurva enligt fall 3.

Tabell 1. Indikativa resultat från konsekvensanalysen

	Diskonteringsränta		
	Tjänstepensionskurva	Diskonteringsränta 10 20	Diskonteringsränta 10 20 med riskpremie
Obalans vid oförändrade avgifter (mdkr)	-26,6	-18,1	-11,0
Genomsnittlig avgift* för balans (öre/kWh)	6,3	4,9	3,9
Sammanlagt kompletteringsbelopp (mdkr)	i/u	15,4	18,8
Sammanlagt finansieringsbelopp (mdkr)	31,6	22,7	16,5

*) avgiften för BKAB redovisas i de enskilda balansräkningarna

Tabell 2. Indikativ balansräkning för Forsmark(mdkr)

	Forsmark	
Tillgångar		Skulder
Fondtillgång	14,9	Skuld, nuvärde utgifter 23,3
Avgiftstillgång	8,4	
Summa tillgångar	23,3	Summa skulder 23,3

Obalans 0,0 mdkr
 Nuvarande avgift 2,1 öre/kWh
 Avgift för balans 3,7 öre/kWh

Tabell 3. Indikativ balansräkning för Oskarshamn(mdkr)

Oskarshamn			
Tillgångar		Skulder	
Fondtillgång	11,0	Skuld, nuvärde utgifter	16,9
Avgiftstillgång	5,8		
Summa tillgångar	16,9	Summa skulder	16,9

Obalans	0,0 mdkr
Nuvarande avgift	2,0 öre/kWh
Avgift för balans	3,5 öre/kWh

Tabell 4. Indikativ balansräkning för Ringhals(mdkr)

Ringhals			
Tillgångar		Skulder	
Fondtillgång	16,2	Skuld, nuvärde utgifter	25,0
Avgiftstillgång	8,7		
Summa tillgångar	25,0	Summa skulder	25,0

Obalans	0,0 mdkr
Nuvarande avgift	2,4 öre/kWh
Avgift för balans	4,4 öre/kWh

Tabell5. Indikativ balansräkning för Barsebäck(mdkr)

Barsebäck			
Tillgångar		Skulder	
Fondtillgång	7,3	Skuld, nuvärde utgifter	12,1
Avgiftstillgång	4,9		
Summa tillgångar	12,1	Summa skulder	12,1

Obalans	0,0 mdkr
Nuvarande avgift	842 Mkr/år
Avgift för balans	1 024 Mkr/år

Underlagspromemoria 3B

ALM-analys av finansieringssystemet – principskiss med illustrationer

**En promemoria från arbetsgruppen för
regeringsuppdrag avseende översyn av
finansieringslagen och finansieringsförordningen**

2013-03-13

Innehåll

1	Arbetsgruppens samlade bedömning	3
2	Inledning.....	4
3	Grundprinciper och förutsättningar	4
4	Finansieringssystemets uppbyggnad.....	5
5	Finansieringssystemets mål.....	6
6	ALM-analysens syfte och utgångspunkter	6
7	ALM-arbetets delar	7
7.1	Fastställa balansräkning	8
7.2	Beräkna kompletteringsbelopp.....	9
7.2.1	Simulering av framtida utgifter och intäkter.....	10
7.2.2	Risikfaktorer vid beräkning av kompletteringsbeloppet.....	12
7.2.3	Beräkning av scenarier för framtida utgifter.....	12
7.2.4	Beräkning av scenarier för framtida avgifter och avkastningar samt av kompletteringsbelopp	13
7.3	Utarbeta underlag för investerings- och avgiftsstrategi	16
7.4	Effekter av ändrad placeringsinriktning – illustrativa beräkningsresultat	17

1 Arbetsgruppens samlade bedömning

Arbetsgruppens samlade bedömning

- Finansieringssystemets syfte är att säkerställa finansieringen av de skyldigheter som följer av lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet. Finansieringssystemets förutsättningar är:
 - Reaktorinnehavarna ska sätta av så stor del av inkomsterna från produktionen av kärnkraftsel till Kärnavfallsfonden att denna räcker för att finansiera omhändertagandet av allt kärnavfall.
 - Avsättningen av medel till fonden sker innan reaktorerna stängs medan stora delar av utgifterna för omhändertagandet kommer därefter
 - Avsättningen av medel måste baseras på osäkra prognoser över beräknade framtida avgifter och utgifter.
 - Fondens tillgångar måste placeras i mer eller mindre riskfyllda tillgångar under tiden fram till dess att medlen behövs.
 - Osäkerheten hos avgifts- och utgiftsprognoser samt tillgångsavkastningar skapar en risk att de avsatta medlen inte kommer att räcka till de framtida utgifterna.
- Finansieringssystemets risker ska mot denna bakgrund beräknas genom en samlad ALM-analys av systemets väsentligaste risker. Analysen grundas på simulering av tänkbara scenarier över finansieringssystemets avgifter, utgifter och fondavkastning fram till dess alla skyldigheter är uppfyllda.
- ALM-analysen används för att
 - beräkna och analysera systemets samlade risker, som underlag för beslut om kompletteringsbeloppet,
 - ta fram underlag för att utforma en långsiktig investerings- och avgiftsstrategi som ger den förmånligaste kombinationen av förväntad avkastning, avgifter och finansiell risk för finansieringssystemet.
- Kompletteringsbeloppet:
 - Beräknas med utgångspunkt från att avgifterna bestämts så att balansräkningens tillgångar och skulder är lika stora. Därigenom renodlas analysen till att avse ej förväntad utveckling av avgifter, utgifter och fondavkastning.
 - Beräknas som nuvärdet av det belopp som krävs för att finansieringssystemet med högst 5 procent sannolikhet ska visa underskott när alla skyldigheter är uppfyllda, med nuvarande plankalkyl år 2069.
- Underlag för en långsiktig investerings- och avgiftsstrategi kommer att utarbetas med hjälp av en vidareutvecklad ALM-modell.
- För att belysa väsentliga metoder och samband redovisar arbetsgruppen illustrativa beräkningsresultat som utarbetats med en ofullständig och förenklad ALM-modell. De viktigaste sambanden är:
 - Om Kärnavfallsfonden placerar i tillgångar med högre förväntad avkastning och risk ökar fondens förväntade avkastning och risk jämfört med nuvarande placeringsinriktning.
 - En ändring av placeringsinriktningen påverkar dels kärnavfallsavgifterna, dels finansieringssystemets samlade risk för underfinansiering och därmed kompletteringsbeloppet.
- I PM 2B föreslogs att finansieringssystemets diskonteringsränta ska spegla Kärnavfallsfondens förväntade avkastning. I PM 2A föreslogs att fonden ska få placera högst 40 procent av tillgångarna i aktier och företagsobligationer. Om detta förslag genomförs föreslår arbetsgruppen att diskonteringsräntorna beräknas med ett tillägg av 0,5 procentenheter för alla löptider.

2 Inledning

Promemorian behandlar hur ALM-analys kan användas inom finansieringssystemet. Syftet är att beskriva huvuddragen i metoderna och de resultat som redovisas är illustrativa och avser endast att göra framställningen mer konkret och förhoppningsvis lättare att förstå. Beräkningarna grundas på en än så länge ofullständig och förenklad modell som bland annat utelämnar viktiga riskfaktorer, vilket enligt arbetsgruppens bedömning medför att modellresultaten underskattar de verkliga riskerna. En fullständig ALM-analys planeras att utvecklas inför nästa förslag till kärnavfallsavgifter som ska lämnas till regeringen hösten 2014.

ALM utläses Asset Liability Modelling och handlar om att i ett företag eller finansiellt system samordna hanteringen av tillgångar och skulder för att uppnå stabilitet och effektivitet. ALM-analysen kan således täcka många frågor och kan avgränsas på olika sätt. I denna PM fokuseras finansieringssystemets risker, d.v.s. fördelningen hos framtida kostnader, avgiftsinkomster och fondavkastningar och dess avvikelser från de väntevärden som ligger till grund för balansräkningen.

I underlags-PM 2B föreslog arbetsgruppen hur finansieringssystemets diskonteringsränta ska beräknas. Arbetsgruppens förslag var att för löptider upp till 15 år ska diskonteringskurvan beräknas som genomsnittet av två räntekurvor. Den första bestäms av marknadsräntor på statspapper och den andra av marknadsräntor på säkerställda obligationer. För att hantera problemen med att det saknas tillförlitliga marknadsnoteringar för långa löptider, och att extrapolering av de längsta marknadsnoteringarna kan medföra stora svängningar i finansieringssystemets skuldsida, föreslogs att terminsräntan för löptider på 25 år och längre låses fast vid 4,2 procent. För löptider mellan 15 och 25 år föreslogs att diskonteringskurvan ska baseras på en linjär interpolering av terminsräntor. Förslaget baseras på den metod som föreskrivs av EU för att beräkna diskonteringsräntor inom ramen för Solvens 2, vilken den svenska Finansinspektionen nyligen aviserat att den kommer att införa nästa år. Mot bakgrund av att kärnkraftsindustrins representanter framfört synpunkten att anpassningstiden fram till den långsiktiga terminsräntan var för lång i det tidigare förslaget har den justerats så att diskonteringskurvan för tjänstepensionsförsäkring används för löptider upp till 10 år och den fasta terminsräntan på 4,2 procent för löptider på 20 år och längre. Därigenom blir diskonteringsräntekurvan ytterligare något stabilare än enligt det tidigare förslaget.

3 Grundprinciper och förutsättningar

Finansieringssystemet baseras på principen att den som skapar restprodukter – det vill säga reaktorinnehavarna – också ska ta hand om det, på ett säkert sätt. För att säkerställa finansieringen av omhändertagandet ska reaktorinnehavarna sätta av så stor del av inkomsterna från produktionen av kärnkraftsel till Kärnavfallsfonden att denna räcker för att finansiera omhändertagandet av allt kärnavfall. Avsättningen av medel till fonden sker innan reaktorerna stängs medan huvuddelen av utgifterna för omhändertagandet kommer därefter. Detta har flera konsekvenser:

- Avsättningen av medel måste baseras på osäkra prognoser över beräknade framtida utgifter.
- Fondens tillgångar måste placeras i mer eller mindre riskfyllda tillgångar under tiden fram till dess att medlen behövs.
- Framtida avgifter, framtida utgifter och fondens tillgångar måste beräknas så att det blir möjligt att bedöma systemets finansiella ställning. Det görs genom att beräkna nuvärdet av

framtida avgifter och utgifter, marknadsvärdera fondens tillgångar samt sammanställa tillgångar och skulder i en balansräkning. En sådan redovisas i nästa avsnitt.

- Osäkerheten hos avgifts- och utgiftsprognoser samt tillgångsavkastningar skapar en risk att de avsatta medlen inte kommer att räcka till de framtida utgifterna. För att begränsa sannolikheten för en sådan underfinansiering behöver systemet innehålla riskbuffertar i någon form.

4 Finansieringssystemets uppbyggnad

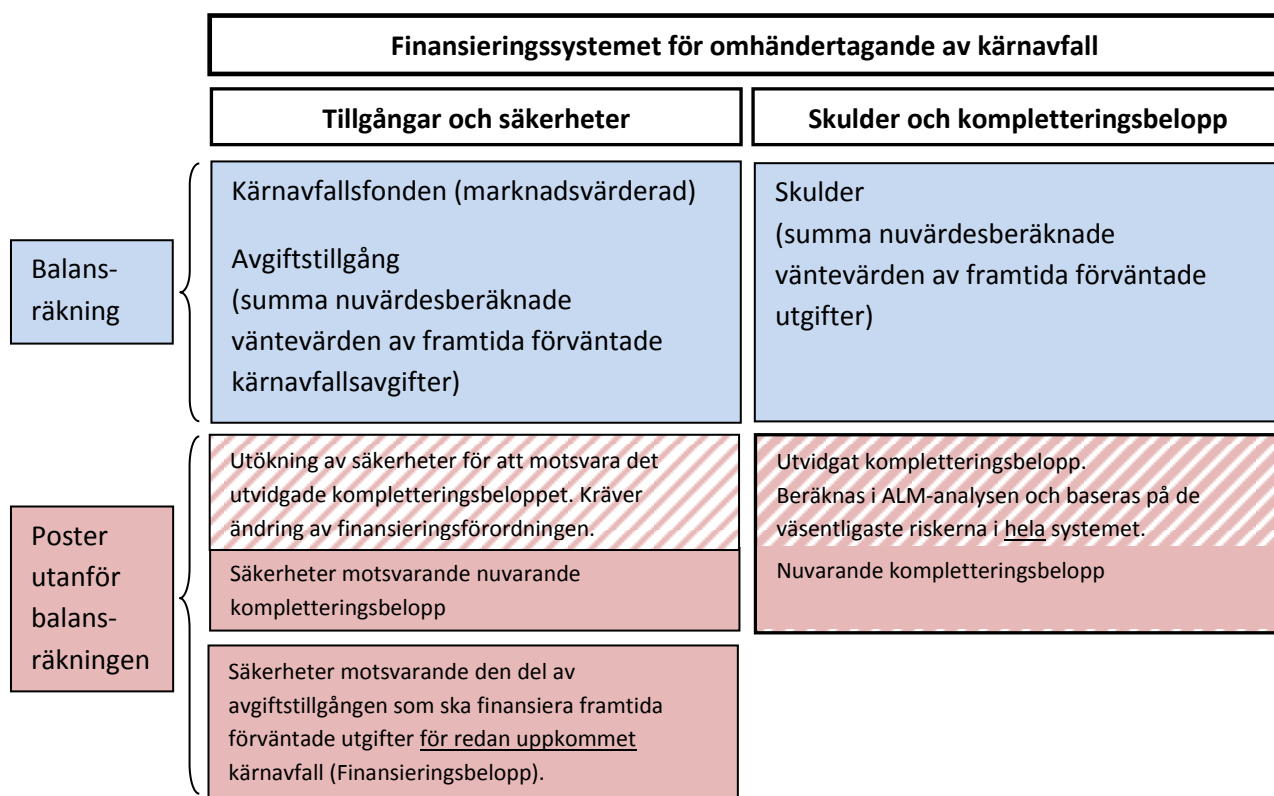
Arbetsgruppen har, som tidigare redovisats, gjort bedömningen att finansieringssystemet bör beskrivas med balansräkningar, vilkas uppbyggnad illustreras i figur 1. Systemet består av två delar; balansräkning (blå) och poster utanför balansräkningen i form av kompletteringsbelopp och finansieringsbelopp med motsvarande säkerheter(röda). I nuvarande regelverk täcker beräkningen av kompletteringsbeloppet endast in risken för underskott på grund av att vissa av de framtida utgifterna blir högre än förväntat. ALM-analysen utgår från balansräkningen och innefattar därmed de väsentligaste riskerna i hela finansieringssystemet. I figuren visas de delar av systemet som täcks av nuvarande regler med fyllda blå och röda figurer medan de utvidgningar som följer av ALM-analysen är streckade.

De förväntade framtida utgifterna, mätta som summa nuvärdesberäknade väntevärden, ska täckas av Kärnavfallsfondens tillgångar och förväntade framtida avgifter, också mätta som summa nuvärdesberäknade väntevärden. Dessa poster utgör tillsammans balansräkningen (blå fyllda figurer).

Enligt nuvarande regelverk ska, därutöver, en skälig uppskattning göras av kostnader som kan uppkomma till följd av ”oplanerade händelser”. Summan av dessa uppskattade kostnader benämns kompletteringsbelopp (röd fylld figur). Kompletteringsbeloppet täcks inte av fondmedel eller framtida avgifter utan motsvaras av säkerheter (röd fylld figur).

Med stöd av ALM-analysen tas ett beräkningsunderlag fram vilket, som nämnts, innefattar de väsentligaste riskerna i hela systemet, dvs. inte bara osäkerheter avseende framtida utgifter utan även osäkerheter hos bland annat framtida elproduktion och Kärnavfallsfondens framtida avkastning. Det riskmått som ALM-analysen resulterar i innebär en utvidgning av kompletteringsbeloppet (Röd figur med tjock kontur, streckad respektive fylld). För att ALM-analysens kompletteringsbelopp ska täckas av säkerheter måste dessa utökas (röd streckad figur) vilket kräver att finansieringsförordningen ändras.

Figur 1: Finansieringssystemet för omhändertagande av kärnavfall

Slutligen ska det, för att reducera statens risk avseende framtida avgifter, enligt nuvarande regelverk finnas säkerheter motsvarande den del av avgiftstillgången som finansierar framtida förväntade utgifter för redan uppkommet kärnavfall. Detta belopp kallas Finansieringsbelopp. (Röd fylld figur)

5 Finansieringssystemets mål

Målet är att säkerställa att fonderade medel + framtida kärnavfallsavgifter + säkerheter med hög sannolikhet räcker för att finansiera omhändertagandet av kärnavfallet. Eftersom staten har det övergripande ansvaret för det radioaktiva avfallet kan målet också uttryckas som att begränsa risken att skattebetalarna behöver skjuta till medel för att uppnå en säker hantering av kärnavfallet. Som bivillkor har antagits att målet ska uppnås med ett så lågt och över tiden jämnt avgiftsuttag som möjligt.

6 ALM-analysens syfte och utgångspunkter

ALM-analysen har två huvudsyften:

- analysera och beräkna systemets samlade risker, som underlag för beslut om kompletteringsbeloppet.
- ta fram underlag för att utforma en långsiktig investerings- och avgiftsstrategi som ger den förmånligaste kombinationen av förväntad avkastning, avgifter och finansiell risk för hela finansieringssystemet.

Vad som är den förmånligaste kombinationen styrs i hög grad av vilken risk för underfinansiering som kan accepteras. Eftersom ett mål för systemet är att säkerställa att fonderade medel + framtida

kärnavfallsavgifter + säkerheter med hög sannolikhet räcker för att finansiera omhändertagandet av kärnavfallet är utgångspunkten för ALM-analysen att systemet måste styras så att risken för underfinansiering blir låg.

Reglerna för att begränsa risken för underfinansiering kan förenklat sägas vara uppdelade i tre steg. Det första steget är de vart tredje år återkommande avgiftsbesluten då den finansiella balansen ska återställas genom att avgifterna bestäms så att fonderade medel + nuvärdet av framtida förväntade avgifter är lika stora som nuvärdet av framtida förväntade utgifter. Det andra steget är att det ska finnas säkerheter motsvarande finansieringsbeloppet vilka kan ianspråkta i det fall tillståndsinnehavaren inte betalar de beslutade avgifterna. Det tredje steget är att det ska finnas säkerheter motsvarande kompletteringsbeloppet vilka kan ianspråkta om finansieringssystemets tillgångar, efter det att finansieringsbeloppet ianspråktagits, inte täcker nuvärdet av framtida förväntade utgifter, enligt aktuell beräkning. Detta har i nuvarande regelverk uttryckts som att kompletteringsbeloppet ska motsvara de kostnadsökningar som kan uppkomma till följd av oplanerade händelser.

Arbetsgruppens förslag är att kompletteringsbeloppet ska utvidgas till att också motsvara ej förväntad utveckling av inbetalade kärnavgifter och av kärnavfallsfondens avkastning. Målet att risken för underfinansiering ska vara låg har vidare i analysen operationaliserats som att sannolikheten att systemets tillgångar – efter det att finansiell balans uppnåtts i det aktuella avgiftsbeslutet – tillsammans med säkerheter inte räcker för att uppfylla tillståndsinnehavarnas skyldigheter ska vara högst 5 procent. Sannolikheten beräknas således under förutsättning att kärnavfallsavgifter och finansieringsbelopp är oförändrade efter det aktuella avgiftsbeslutet. Kompletteringsbeloppet beräknas som de säkerheter som krävs för att riskbegränsningen ska uppfyllas. Beräkningsmetoden sammanfaller med nuvarande principer enligt vilka kompletteringsbeloppet beräknas utan hänsyn till framtida möjliga avgiftshöjningar.

7 ALM-arbetets delar

ALM-analysen kvantifierar och summerar de viktigaste riskerna i hela finansieringssystemet samt analysera hur de påverkas av olika beslut och händelser. Denna information kan sedan användas för beslut om kompletteringsbelopp, investeringsstrategier, mm. Beskrivningen av ALM-arbetet delas upp i två steg, vilka motsvarar ALM-analysens båda syften.

Det första steget är att beräkna kompletteringsbelopp per en viss dag (exempelvis det senaste årsskiftet), vilka sedan kan ligga till grund för beslut om säkerheter.

Det andra steget är att ta fram underlag för att utforma en investerings- och avgiftsstrategi som ger den förmånligaste kombinationen av förväntad avkastning, avgifter och finansiell risk. Valet av strategi återkopplar sedan till första steget bland annat genom att den påverkar balansräkningen och kompletteringsbeloppet.

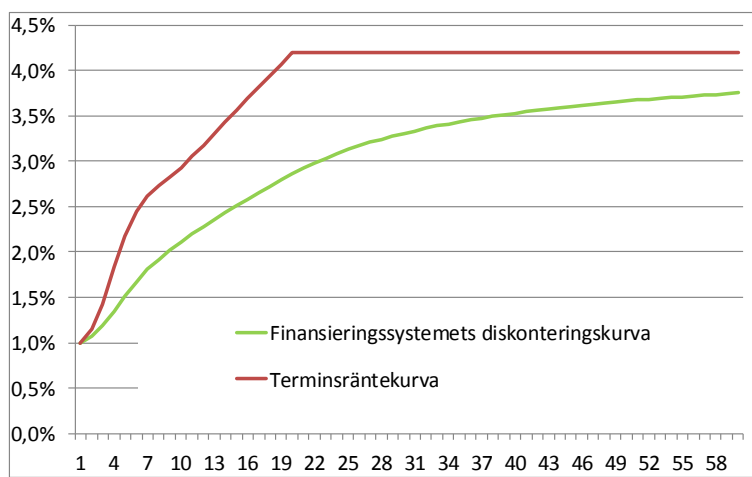
Den följande framställningen beskriver arbetsgruppens förenklade ALM-analys av finansieringssystemet, vilken syftar till att ge en övergripande bild av analysens olika steg och illustrera tänkbara resultat. Analysen kommer som nämnts att vidareutvecklas genom att exempelvis inkludera fler riskfaktorer och att göra analyser för var och en av de fyra tillståndshavarna.

7.1 Fastställa balansräkning

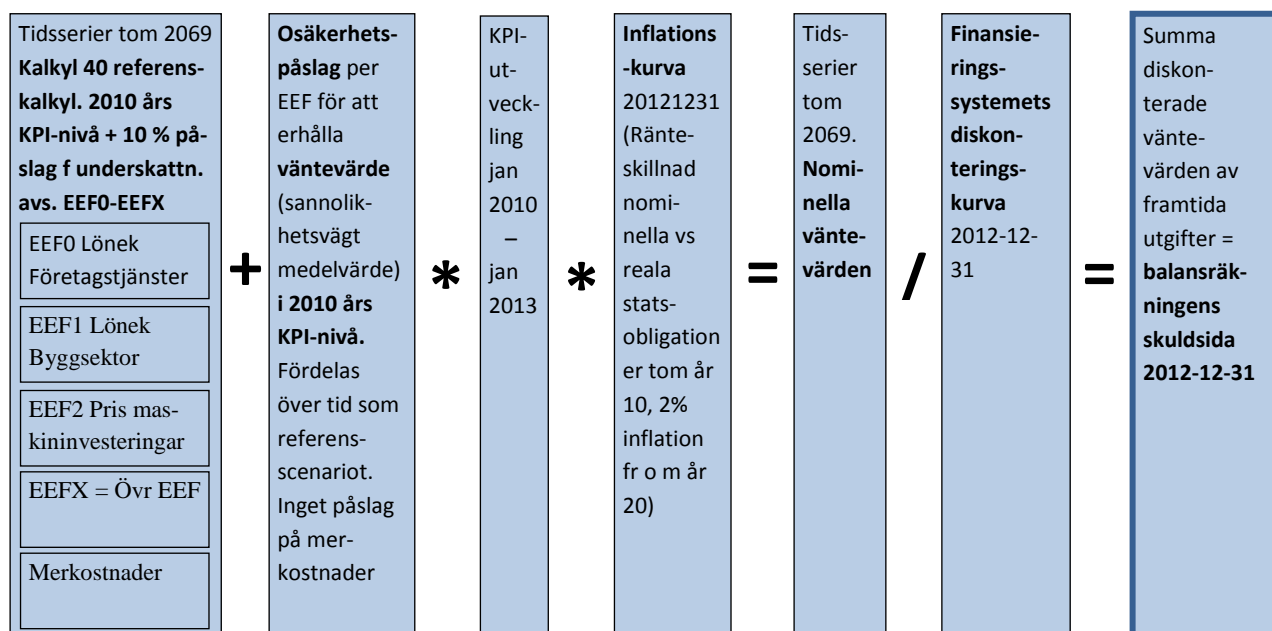
Underlag för att beräkna finansieringssystemets balansräkning ingår sedan tidigare i SSM:s förslag till kärnavfallsavgifter och säkerheter. Eftersom balansräkningen och dess underlag är en viktig grund för ALM-analysen beskrivs de dock här.

Balansräkningens skuldsida tas i korthet fram genom att beräkna väntevärden¹ för framtida nominella utgifter och diskontera dem till nuvärde med finansieringssystemets diskonteringskurva som beskrivs i avsnitt 2. Finansieringssystemets diskonteringskurva och terminsräntor per 2012-12-31 visas i diagram 1. Beräkningen av finansieringssystemets skulder per 2012-12-31 illustreras i figur 2a.

Diagram 1 Finansieringssystemets diskonterings- och terminskurvor per 2012-12-31

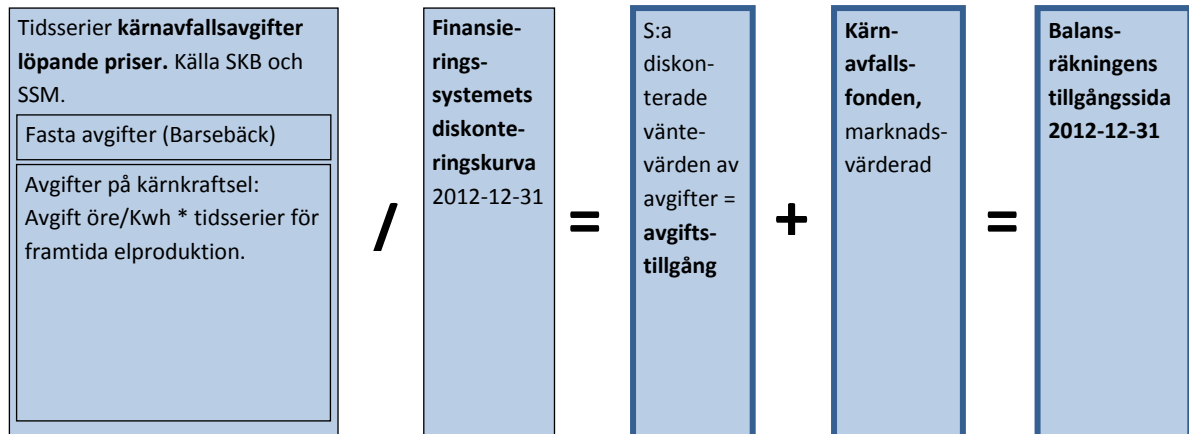
Figur 2a Beräkning av balansräkningens skuldsida per 2012-12-31

¹ I den illustrativa ALM-analysen är de sannolikhetsvägda väntevärdena beräknade som SKB:s referenskalkyl 40 + 10 procentens påslag för underskattning + osäkerhetspåslag för erhålla väntevärde.

Balansräkningens tillgångssida utgörs av en avgiftstillgång (det diskonterade nuvärdet av framtida förväntade avgifter) och Kärnavfallsfonden. Beräkningen av finansieringssystemets tillgångar per 2012-12-31 illustreras i figur 3a

Figur 3a Beräkning av finansieringssystemets tillgångssida per 2012-12-31

7.2 Beräkna kompletteringsbelopp

Kompletteringsbeloppet beräknas med utgångspunkten att avgifterna bestämts så att balansräkningens tillgångar och skulder är lika stora. Därigenom renodlas analysen till att avse ej förväntad utveckling av avgifter, utgifter och fondavkastning. Är, för var och en av tillståndshavarna, tillgångarna mindre eller större än skulderna uppnås den önskade balansen genom att kärnavfallsavgifterna multipliceras med en avgiftsfaktor som väljs så att finansieringssystemets nettoförmögenhet blir noll.

Kompletteringsbeloppet beräknas så att sannolikheten att systemets tillgångar + säkerheter inte räcker för att uppfylla tillståndsinnehavarnas skyldigheter blir högst 5 procent. Med denna utgångspunkt har arbetsgruppen övervägt olika metoder att beräkna säkerhetskravet. En metod som undersökts är att beräkna spridningen hos balansräkningarna vid nästföljande avgiftsbeslut, d.v.s. om tre år, och sedan bestämma kompletteringsbeloppet så att det tillsammans med finansieringssystemets framtida tillgångar med högst 5 procents sannolikhet understiger de framtida skulderna. En annan metod som prövats är att beräkna kompletteringsbeloppet med utgångspunkt från det belopp som krävs för att finansieringssystemet med högst 5 procents sannolikhet ska visa underskott när alla skyldigheter är uppfyllda, med nuvarande plankalkyl år 2069. Preliminära beräkningar har visat att skillnaderna i beräknat kompletteringsbelopp mellan metoderna är måttliga. Arbetsgruppens bedömning är att den sistnämnda metoden tydligast anknyter till finansieringssystemets grundläggande syfte att säkerställa finansieringen av tillståndshavarnas skyldigheter och föreslår därför att den används vid beräkning av finansieringsbeloppet.

En viktig fråga är om det beräknade underskottet, som avser läget om 57 år, ska diskonteras till nuvärde. Syftet med kompletteringsbeloppet är att säkerställa finansieringen av tillståndsinnehavarnas skyldigheter och således att täcka de underskott som kan uppkomma om finansieringssystemet utvecklas sämre än förväntat. Mot den bakgrunden skulle det vara befogat att fastställa kompletteringsbeloppet till det underskott som beräknas kunna uppkomma om 57 år, utan diskontering, och sedan reducera beloppet varje år i takt med att kärnavfallsprojektet genomförs och riskerna reduceras. En sådan beräkning beaktar dock inte pengarnas tidsvärde. I finansierings-

systemet beaktas tidsvärdet genom att belopp som ska betalas vid olika tidpunkter diskonteras till nuvärde. Diskonteringsräntan ska spegla fondens förväntade avkastning och om säkerheterna motsvarande kompletteringsbeloppet påkallas och tillförs fonden kan dessa medel förväntas växa i takt med denna ränta. Dessa omständigheter talar för att fastställa kompletteringsbeloppet som det diskonterade nuvärdet av det framtida beräknade underskottet. Så länge säkerheterna inte tillförts Kärnavfallsfonden förutsätter metoden dock att kompletteringsbeloppet räknas upp med diskonteringsräntan och fastställs varje år. Eftersom det emellertid kan förväntas att riskerna reduceras allt eftersom kärnavfallsprojektet genomförs har arbetsgruppen stannat för att kompletteringsbeloppet beräknas som nuvärdet av det framtida beräknade underskottet.

7.2.1 Simulering av framtida utgifter och intäkter

Kompletteringsbeloppet baseras på den beräknade spridningen i framtida avgifter, utgifter och fondavkastning i ett antal scenarier som simuleras med hjälp av en ALM-modell, vilken utvecklats inom Nordea Markets, enheten för Institutional Solutions, och som används för att analysera institutionella kunders finansiella risker och placeringsbehov. I den förenklade analysen har av praktiska orsaker antalet scenarier begränsats till 3000, men i den vidareutvecklade ALM-analysen kommer antalet att vara större. Spridningen beräknas genom att ett antal nyckelvariabler (riskfaktorer) som påverkar utgifter och intäkter samt diskonteringsräntor varierar enligt sina historiska mönster med hjälp av en slumpvalsgenerator.

Ett exempel på riskfaktor utvecklingen av lönekostnaderna per producerad enhet inom byggnadssektorn, vilken påverkar de framtida utgifterna för att ta hand om kärnavfallet. Utvecklingen av lönekostnaderna per producerad enhet inom byggnadssektorn simuleras i 3000 scenarier, se diagram 2. Spridningen mellan scenarierna baseras på lönekostnadernas historiska variationer mellan olika år och scenariernas väntevärde sätts så att det motsvarar den lönekostnadsutveckling som ligger till grund för finansieringssystemets balansräkning. Lönekostnaden per producerad enhet för varje scenario multipliceras sedan med det av SKB beräknade byggnadsbehovet mätt i volymtermer (antal enheter som kommer att behöva produceras), se diagram 3. Volymutvecklingen för varje riskfaktor beräknas genom att dividera de av SKB levererade serierna över beräknade kostnader i fasta KPI-priser med de av SKB använda relativpristrenderna (riskfaktorns prisutveckling relativt KPI-utvecklingen). Observera att det beräknade byggbehovet i volymtermer inte varierar utan behandlas som deterministiskt, vilket är en grov förenkling orsakad av brist på data över osäkerheten hos volymuppskattningarna. Det beräknade byggnadsbehovet kan också kallas för finansieringssystemets exponering mot riskfaktorn lönekostnader inom byggnadssektorn. Genom att multiplicera lönekostnaden per producerad enhet i varje scenario med det beräknade byggnadsbehovet i volymtermer erhålls de totala utgifterna för bygglöner i nominella termer för varje år och i varje scenario, se diagram 4.

Vid beräkningen av kompletteringsbeloppet har antagits att SKB:s serier – efter uppjustering för underskattning med 10 procent och inklusive osäkerhetspåslag – representerar kostnadernas väntevärden i fasta KPI-priser. Dessa tidsserier används sedan för att beräkna finansieringssystemets balansräkning genom att räkna upp dem med inflationskurvan och sedan diskontera med den nominella diskonteringsräntekurvan. För att simuleringarna av utgifter i löpande priser - när de diskonteras till nuvärde – i genomsnitt ska överensstämma med skulderna i finansieringssystemets fastställda balansräkning har riskvariablernas väntevärden för varje år satts till summan den

procentuella förändringen hos SKB:s pristrend och den årliga KPI-inflationen, där den årliga KPI-inflationen beräknas från inflationskurvan.

Diagram 2

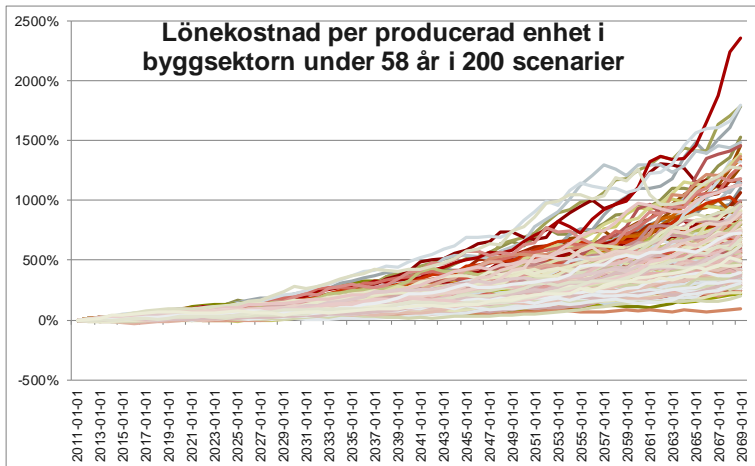

Diagram 3

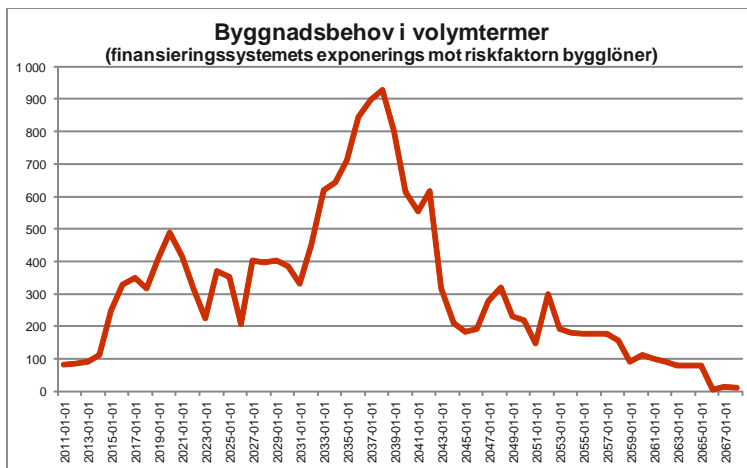
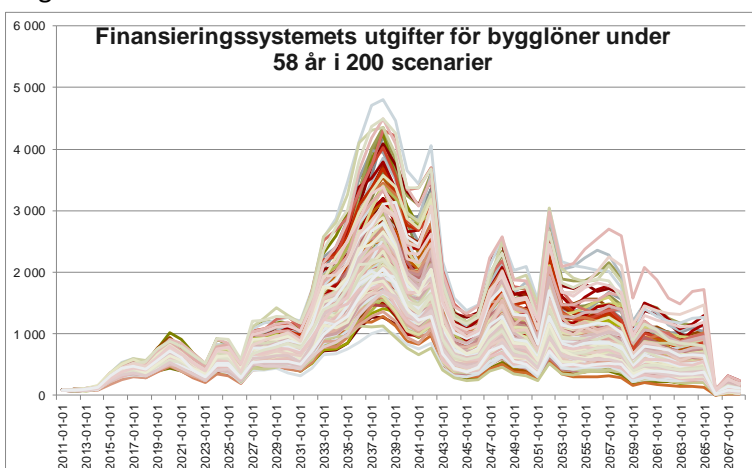

Diagram 4

På motsvarande sätt simuleras 3000 scenarier för andra riskfaktorer, exempelvis priset på maskininvesteringar. Riskfaktorns utfall i varje scenario (priset på maskininvesteringar) multipliceras sedan med finansieringssystemets exponering mot riskfaktorn (de beräknade framtida behoven av

maskininvesteringar, mätta i volymtermer) vilket ger 3000 scenarier över finansieringssystemets utgifter (för maskininvesteringar).

7.2.2 Riskfaktorer vid beräkning av kompletteringsbeloppet

Den illustrativa ALM-analysens beräkning av kompletteringsbeloppet baseras på följande riskfaktorer:

- Marknadsrisker (ränterisk, valutarisk, aktiekursrisk, kreditrisk) vilka påverkar avkastningen på Kärnavfallsfondens placeringar
- Risker hos den framtida avgiftspliktiga elproduktionen (RF 5), vilka påverkar de framtida avgifterna
- Priserisker (EEF-risker) som påverkar de framtida utgifterna. Följande risker modelleras:
 - o Företagstjänstesektorns arbetskraftskostnader per producerad enhet (RF 1)
 - o Byggsektorns arbetskraftskostnader per producerad enhet (RF 2)
 - o Priser på maskininvesteringar (RF 3)
 - o Proxy för referenskalkylens övriga prISRISKER i form av BNP-deflator (RF 4)
 - o Merkostnadernas prISRISKER, approximerade med 70 procent RF1 och 30 procent RF4

Underlagen för att simulera marknadsriskerna utgörs av historiska marknadsnoteringar som tas fram av Nordea. Underlagen för simuleringen av risker hos priser som påverkar utgifterna och elproduktionen utgörs av historiska tidsserier för dessa variabler. Historiska dataunderlag för RF1 – RF3 har levererats av Konjunkturinstitutet, data för RF4 och RF5 har hämtats från SCB. ALM-modellen används sedan för att generera 3 000 scenarier där spridningarna mellan scenarier för varje riskfaktor och samvariationerna mellan olika riskfaktorer scenarier är en spegling av underlagsmaterialet.

I denna inledande fas av projektet har ett antal risker av förenklingsskäl utelämnats från analysen. Bland sådana risker som inte ingår i nuvarande modell men som bör ingå i en utbyggd analys kan nämnas:

- Volymrisker på kostnadssidan som hänger samman med osäkerhet om produktionsteknik, kvaliteten på den berggrund där slutförvaret ska byggas mm.²
- Förfinad modellering av de risker som approximeras med RF4 (BNP-deflator)
- Risker hos merkostnaderna

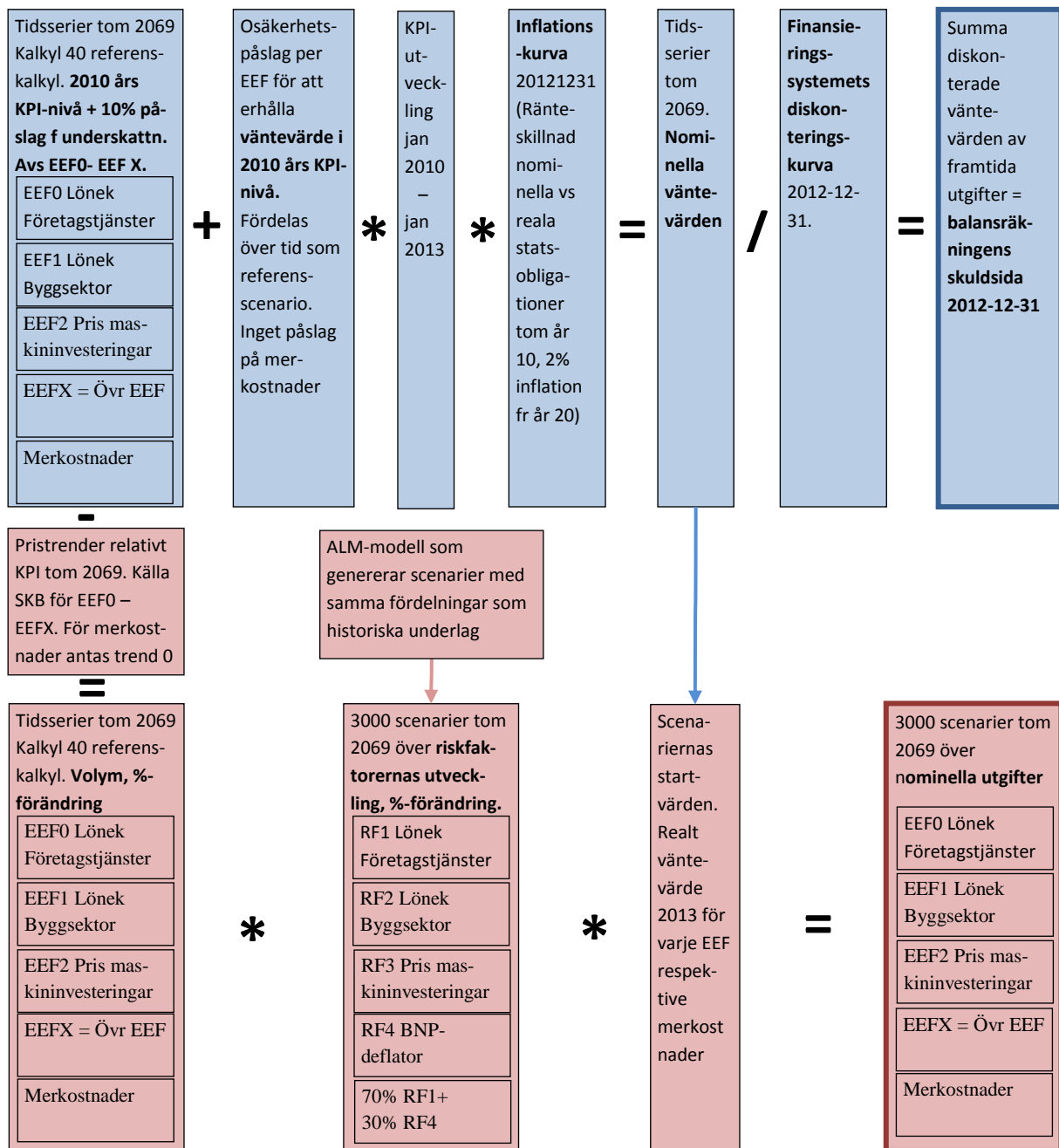
7.2.3 Beräkning av scenarier för framtida utgifter

I simuleringarna är scenarierna numrerade och varje unikt scenario återkommer för de olika riskfaktorierna. Det innebär att exempelvis de simulerade utgifterna för de 5 stokastiska utgiftskomponenterna (EEF0 – 2, EEF X och merkostnader) i varje scenario kan summeras till totala utgifter i det scenariot. Dessa scenarier används sedan för att beräkna Kärnavfallsfondens värde då tillståndshavarnas skyldigheter ska vara uppfyllda (år 2069).

² Det av SKB beräknade osäkerhetspåslaget, som utgör skillnaden mellan referensscenariot och de sannolikhetsvägda väntevärdena innefattar dock även sådana volymrisker. SKB:s bedömning av dessa risker ingår därmed vid beräkning av balansräkningens skuldsida, men inte vid beräkning av kompletteringsbeloppet.

Figur 2b. Beräkning av scenarier för framtida utgifter samt för diskonteringsräntor och finansieringssystemets skulder

Blått = Balansräkning **Rosa** = Kompletteringsbelopp och övrig ALM-analys

7.2.4 Beräkning av scenarier för framtida avgifter och avkastningar samt av kompletteringsbelopp

Kärnavfallsavgifterna

Kompletteringsbeloppet ska – för att renodla analysen till att avse ej förväntad utveckling av avgifter, utgifter och fondavkastning – som nämnts baseras på en situation där väntevärdet av balansräkningens tillgångar är lika stort som väntevärdet av balansräkningens skulder. Om så inte är fallet justeras kärnavfallsavgifterna så att tillgångarna blir lika stora som skulderna. Avgifterna består av två komponenter, en fast avgift per år avseende Barsebäck och en avgift per kilowattimme

producerad kärnkraftsel avseende övriga kärnkraftverk. Avgifternas riskfaktor är produktionen av kärnkraftsel vilket innebär att det endast är den produktionsberoende delen av kärnavfallsavgifterna som är stokastisk i ALM-modellen. Jämviktsavgifterna erhålls genom att avgifterna för varje tillståndshavare multipliceras med en faktor som väljs så att nuvärdet av avgifterna blir lika med balansräkningens skulder minus marknadsvärdet av Kärnavfallsfonden. Därefter beräknas dels justerade avgifter för Barsebäck, dels en genomsnittlig justerad avgift per kilowattimme producerad kärnkraftsel. I nästa steg multipliceras den justerade avgiften per kilowattimme med de 3000 scenarierna för produktionen av kärnkraftsel och till varje scenario adderas de justerade deterministiska avgifterna för Barsebäck.

Kärnavfallsfonden

Fonden har ett marknadsvärde vid beräkningens starttidpunkt. Under finansieringssystemets livslängd påverkas fondens marknadsvärde av stokastiska insättningar av avgiftsmedel, stokastiska uttag för att finansiera utgifter samt stokastisk avkastning på fondens tillgångar. I denna version av ALM-modellen beräknas avkastningen med fondens storlek vid slutet av föregående år som bas och med samma tillgångssammansättning under hela analysperioden.

Mekanismen kan illustreras med ett exempel. Fondens storlek 2013-12-31 i scenario *i* beräknas som:

$$KAF_{2012-12-31} \cdot (1 + r_{2013}^i) + Avg_{2013}^i - Utg_{2013}^i = KAF_{2013-12-31}^i$$

För att erhålla senare fondvärden rullas beräkningen ytterligare år.

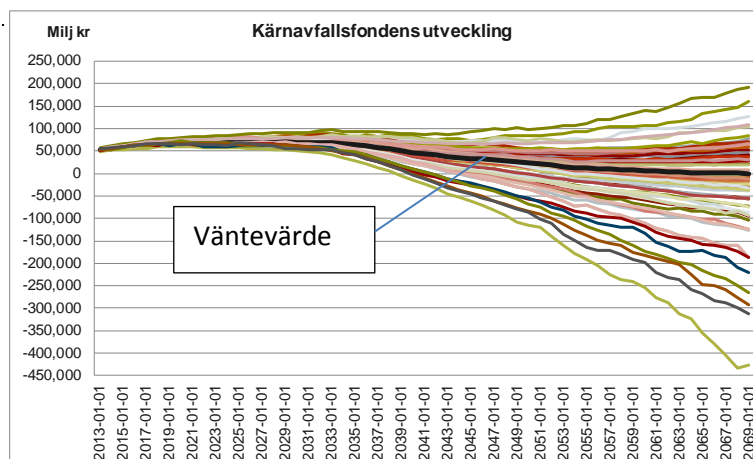
Avkastningarna simuleras i Nordeas ALM-modell utifrån en antagen placeringsinriktning. De preliminära beräkningarna har utgått från att nuvarande placeringsinriktning representeras av en portfölj som innehåller 50 procent statsobligationer och 50 procent säkerställda bostadsobligationer.

För att säkerställa konsistens mellan balansräkningen per 2012-12-31 och utfallet av de framtida betalningarna har, i den illustrativa ALM-analysen, väntevärdet för fondens avkastning justerats så att det uppfyller det avkastningskrav som följer av att skulderna varje år räknas upp med diskonteringsräntan. Det innebär att väntevärdet av fondens avkastning varje år satts lika med diskonteringskurvans terminränta. Därigenom kommer väntevärdet av alla scenarier bli att finansieringssystemets nettoförmögenhet är noll år 2069, d.v.s. de avsatta medlen räcker precis för att finansiera tillståndsinnehavarnas skyldigheter.

Kompletteringsbelopp

Fondens värde då tillståndshavarna ska ha uppfyllt sina skyldigheter enligt kärntekniklagen (för närvarande den sista december 2069) beräknas i alla scenarier. Scenarierna illustreras i diagram 5.

Diagram 5 Scenarier för Kärnavfallsfondens utveckling vid nuvarande placeringsinriktning

Den beräknade sannolikheten för underfinansiering ska uppgå till högst 5 procent, vilket är likvärdigt med att finansieringssystemets tillgångar tillsammans med kompletteringsbeloppet ska räcka för att finansiera tillståndshavarnas skyldigheter i 95 procent av scenarierna. Om scenarierna över Kärnavfallsfondens slutvärde rangordnas ska kompletteringsbeloppet således täcka det underskott som uppkommer i det scenario som ligger på plats 2850 ($0,95 \cdot 3000$).

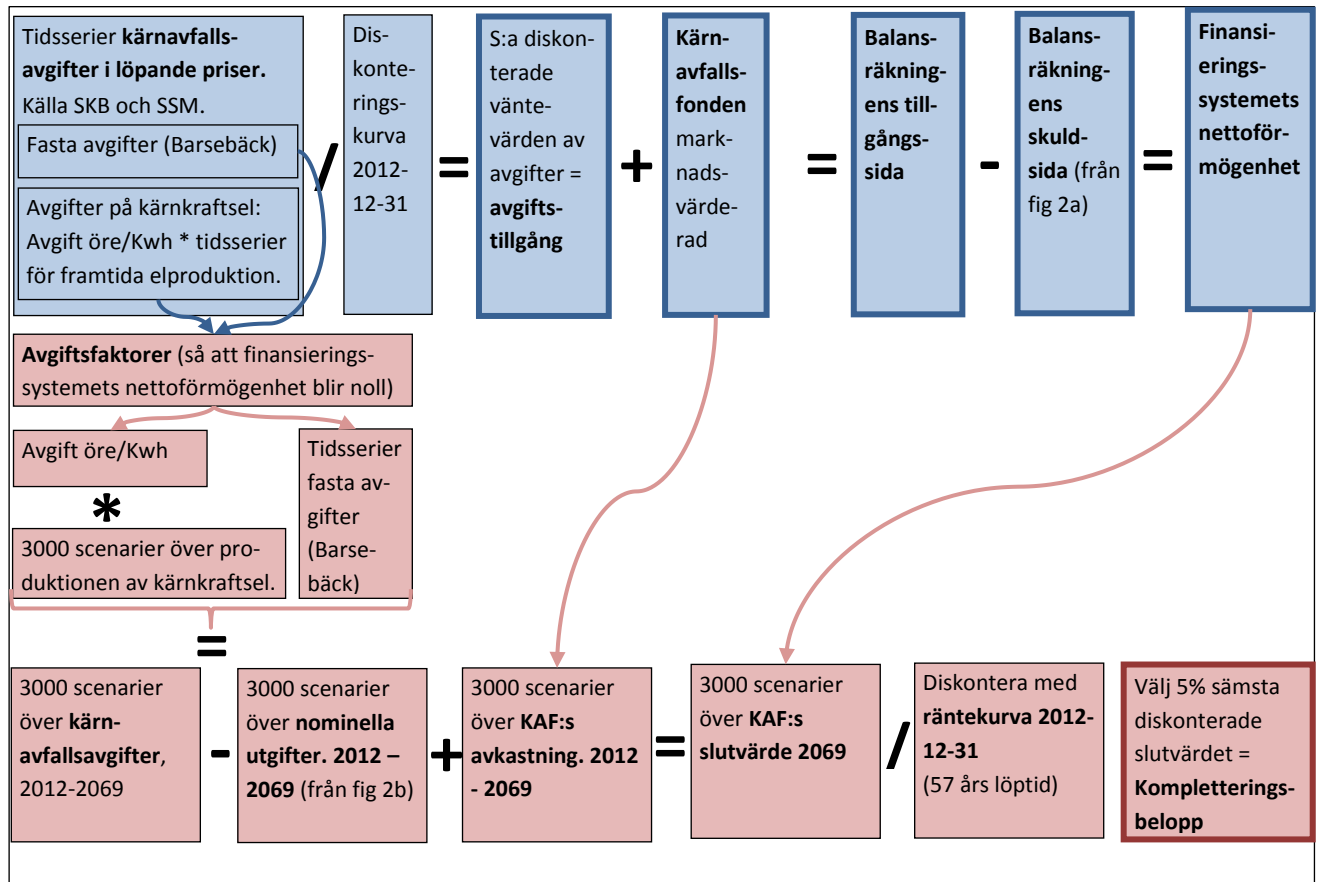
Figur 4 Rangordnade scenarier över Kärnavfallsfondens utveckling till och med år 2069

Scenario #	Kärnavfallsfonden år 2069			
	Slutvärde	Diskonterat slutvärde		
1	191 657	24 632	} 95 % av scenarierna. Rangordnade efter fondens slutförmögenhet	
2	189 128	24 307		
....				
2849	-124 038	-15 942		
2850	-124 117	-15 952		} Kompletterings- belopp
2851	-124 342	-15 981		
....				
3000	-427 364	-54 926		

Beräkningarna av kompletteringsbeloppet illustreras i figur 3b. I figuren antas aktuellt avgiftsbeslut gälla från 2012-12-31.

Figur 3b Beräkning av scenarier för framtida avgifter, Kärnavfallsfondens slutvärde och finansieringssystemets nettoförmögenhet samt av kompletteringsbelopp

Blått = balansräkning **Rosa** = Kompletteringsbelopp och övrig ALM-analys

De ska framhållas att de hittills genomförda beräkningarna endast syftar till att illustrera metoder och principer. Då kompletteringsbeloppet – liksom naturligtvis finansieringssystemets faktiska risker – är resultatet av utvecklingen över en lång tidsperiod, 57 år, kan även små ändringar av förutsättningar, indata och antaganden att ge stora effekter på beloppets storlek. Den använda modellen är också förenklad – exempelvis har EEF 3-8 aggregerats – och ofullständig – de sannolikt betydande volymriskerna på kostnadssidan ingår inte. Några resultat från den illustrativa ALM-analysen visas i avsnitt 7.4

7.3 Utarbета underlag för investerings- och avgiftsstrategi

ALM-analys som underlag för investerings- och avgiftsstrategier kan utformas på olika sätt, men grunden utgörs av sådana scenarier för avgifter, utgifter och avkastningar som beskrivits ovan. Två viktiga skillnader jämfört med beräkningen av kompletteringsbeloppet är dock att:

- Kompletteringsbeloppet baseras på en given placeringsinriktning (tillgångssammansättning hos Kärnavfallsfondens placeringar) och givna kärnavfallsavgifter. Underlaget för strategibeslut baseras på simuleringar av alternativa placeringsinriktningar och avgiftsnivåer.
- För att kunna utvärdera resultaten och välja den förmånligaste strategin måste någon form av kvantitativ/numeriskt kriterium eller målfunktion användas. Syftet är i grunden att göra avvägningar mellan förväntad avkastning och risk. Det kan exempelvis handla om att välja mellan att placera kärnavfallsfondens medel i risktillgångar med hög förväntad avkastning

och sätta relativt låga avgifter eller att alternativt begränsa fondens risktagande med lägre avkastning som följd och besluta om högre kärnavfallsavgifter.

Underlag för val av investeringsstrategier kommer att utarbetas i samarbete mellan representanter från bland annat SSM, Kärnavfallsfonden och Kammarkollegiet, men för att illustrera konsekvenserna av ändrad placeringsinriktning redovisas nedan resultat för en alternativ portfölj som innehåller 40 procent statsobligationer, 40 procent säkerställda bostadsobligationer och 20 procent aktier.

7.4 Effekter av ändrad placeringsinriktning – illustrativa beräkningsresultat

Förändringar av placeringsstrategin har två viktiga effekter. De påverkar:

- fondens förväntade avkastning
- finansieringssystemets samlade risk och därmed kompletteringsbeloppet

I PM 2B föreslogs att finansieringssystemets diskonteringsränta ska spegla Kärnavfallsfondens förväntade avkastning. Ändras placeringsinriktningen så att den förväntade avkastningen ökar stiger därför även diskonteringsräntan vilket i sin tur – allt annat lika – sänker värdet på systemets avgiftstillgångar och skulder. Diskonteringsräntekurvan har för nuvarande placeringsinriktning beräknats enligt följande. För löptider upp till 10 år utgörs den av genomsnittet av räntekurvorna för statspapper och för säkerställda obligationer. För löptider på 20 år och längre baseras kurvan på en terminränta på 4,2 procent. För löptider mellan 10 och 20 år baseras den på linjär interpolering av terminräntorna. Arbetsgruppen föreslår att diskonteringsräntekurvan vid placeringar i riskstillgångar beräknas på samma sätt, men med tillägg av en riskpremie för alla löptider. Riskpremien baseras på antagandet att aktier långsiktigt avkastar 2,5 procentenheter mer än genomsnittet av statsobligationer och säkerställda obligationer. Vid en långsiktig aktieandel på 20 procent har diskonteringsräntan således för alla löptider antagits vara $0,2 \cdot 0,025 = 0,5$ procentenheter högre än vid nuvarande placeringsinriktning.

Ändras placeringsinriktningen så att fondens förväntade avkastning ökar kommer även fondens risk att öka. Huruvida även finansieringssystemets samlade risk ökar beror på utformningen av den nya strategin och hur den samvarierar med riskerna hos systemets skulder och finansieringstillgång. Effekterna på avgiftstillgång, skulder, nettoförmögenhet och kompletteringsbelopp illustreras i nedanstående jämförelser:

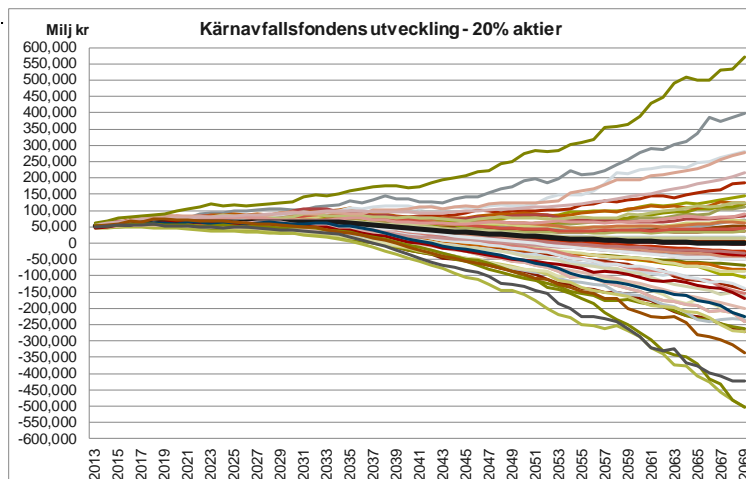
Figur 5 Illustration av balansräkningar och kompletteringsbelopp vid olika placeringsstrategier per 31 december 2012

Miljoner kr	Nuv. plac. inriktning	20% aktier
Kärnavfallsfonden	49,4	49,4
Avgiftstillgång	17,3	16,9
Skulder	-84,8	-77,4
Nettoförmögenhet	-18,1	-11,0
Kompletteringsbelopp	-15,4	-18,8

Kompletteringsbeloppet är beräknat i enlighet med de förenklade metoder som redovisats i denna PM. Det ska därför återigen framhållas att beräkningsresultaten baseras på en ofullständig modellering av finansieringssystemets risker, och att kompletteringsbeloppet därför underskattas.

Vidare har arbetsgruppen inte tagit ställning till om den tillgångssammansättning som använts utgör den bästa placeringsstrategin. Figuren illustrerar dock två väsentliga konsekvenser av att placera i tillgångar med högre förväntad avkastning och högre risk, finansieringssystemets nettoförmögenhet ökar (från minus 18 till minus 11 miljarder kr) och risken ökar. Det sistnämnda visas också vid en jämförelse av scenarier över fondens utveckling vid de båda placeringsstrategierna. Diagram 6 visar att spridningen ökar väsentligt jämfört med den fördelning som visas i diagram 5.

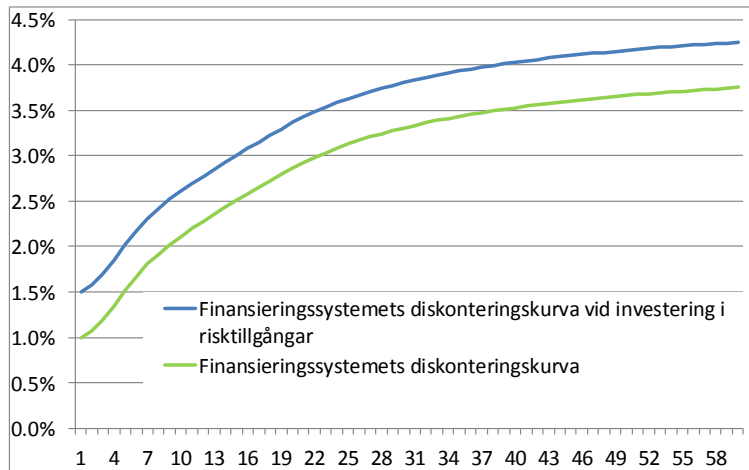
Diagram 6 Scenarier för Kärnavfallsfondens utveckling vid placering i 20 procent aktier

I PM 2A föreslogs att Kärnavfallsfonden ska få placera i tillgångar med högre förväntad avkastning och risk än för närvarande. Enligt den i PM 2B föreslagna principen att diskonteringsräntorna ska spegla fondens förväntade avkastning bör de utökade placeringsmöjligheterna även påverka diskonteringsräntorna. Utgångspunkten är att fondens förväntade avkastning vid nuvarande placeringsinriktning speglas av den ovan beskrivna diskonteringsräntekurvan, vilken också visas i diagram 1. Om fonden långsiktigt börjar placera i tillgångar med högre förväntad avkastning och risk bör det enligt arbetsgruppens uppfattning speglas i diskonteringsräntan genom ett fast tillägg för alla löptider på den nyss nämnda diskonteringskurvan.

Utgångspunkten är att diskonteringskurvan ska baseras på långsiktiga och stabila antaganden. I PM 2B redovisade arbetsgruppen att det är svårt att göra objektiva prognoser över Kärnavfallsfondens förväntade avkastning och särskilt om den placerar i tillgångar, exempelvis aktier, med hög förväntad avkastning och risk. Arbetsgruppens förslag är mot den bakgrunden att om Kärnavfallsfonden tillåts placera i fler tillgångsslag i enlighet med förslaget i PM 2A så ska diskonteringskurvan beräknas genom att för samtliga löptider lägga 0,5 procentenheter till diskonteringsräntorna vid nuvarande placeringsinriktning. Förslaget innebär att tillägget bestäms utifrån den långsiktiga riskpremie, utöver den genomsnittliga avkastningen på statsobligationer och säkerställda obligationer, som fonden förväntas uppnå vid placering i 20 procent aktier, d.v.s. om man utnyttjar hälften av det riskmandat som förslaget i PM 2A skulle ge. Den resulterande kurvan överensstämmer med den blå kurvan i diagram 7.

Diagram 7 Finansieringssystemets diskonteringskurva vid nuvarande placeringsinriktning respektive vid placering i risktillgångar

Underlagspromemoria 3C

**Förslag till lag om ändring i lagen (2006:647) om
finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter
från kärnteknisk verksamhet**

**En promemoria från arbetsgruppen för
regeringsuppdrag avseende översyn av
finansieringslagen och finansieringsförordningen**

2013-03-13

Förslag till lag om ändring i lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet

dels att ... §§ ska upphöra att gälla,

dels att ... §§ samt rubriken närmast före ... § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas ... nya paragrafer, ... §§, samt närmast före ... §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lagens syfte

1 §

Syftet med denna lag är att säkerställa finansieringen av de allmänna skyldigheter som följer av 10–14 §§ lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

I denna lag finns bestämmelser som syftar till att säkerställa finansieringen av de skyldigheter som följer av 13 § första stycket 1 lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

Lagens tillämpning

1 a §

Bestämmelserna i denna lag ska tillämpas så att sannolikheten är hög för att de skyldigheter som anges i 1 § kan finansieras.

Definitioner

2 §

Med kärnteknisk anläggning, kärnkraftsreaktor, kärnämne och kärnavfall avses i denna lag detsamma som i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Med kärnteknisk anläggning, kärnkraftsreaktor, kärnämne, kärnavfall och permanent avstängd kärnkraftsreaktor avses i denna lag detsamma som i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

3 §

Nuvarande lydelse

Med restprodukter avses i denna lag kärnämne som inte skall användas på nytt och kärnavfall som inte utgör driftavfall.

Föreslagen lydelse

I denna lag avses med
tillståndshavare: *den som har tillstånd till kärnteknisk verksamhet enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,*

reaktorinnehavare: *tillståndshavare som har tillstånd att inneha eller driva en eller flera kärnkraftsreaktorer som inte permanent har ställts av före den 1 januari 1975,*

restprodukter: *kärnämne som inte ska användas på nytt och kärnavfall som inte utgör driftavfall,*

driftavfall: *låg- och medelaktivt kärnavfall som till övervägande del omhändertas, hanteras, lagras eller slutförvaras under den tid som den kärntekniska anläggningen är i kontinuerlig drift för sitt ändamål.*

4 §

Med *kärnavfallsavgift* avses i denna lag avgift för att finansiera

1. tillståndshavarnas kostnader för en säker hantering och slutförvaring av restprodukter,

2. tillståndshavarnas kostnader för en säker avveckling och rivning av kärntekniska anläggningar,

3. tillståndshavarnas kostnader för den forsknings- och utvecklingsverksamhet som behövs för att de åtgärder som avses i 1 och 2 skall kunna vidtas,

4. statens kostnader för sådan forsknings- och utvecklingsverksamhet som behövs för att pröva de åtgärder som avses i 1–3,

5. statens kostnader för förvaltning av medel och prövning av frågor enligt denna lag,

6. statens kostnader för tillsyn av sådan verksamhet som avses i 2,

7. statens kostnader för prövning av frågor om slutförvaring samt övervakning och kontroll av slutförvar enligt 16 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,

3. tillståndshavarnas kostnader för den forsknings- och utvecklingsverksamhet som behövs för att de åtgärder som avses i 1 och 2 ska kunna vidtas,

6. statens kostnader för tillsyn av sådan verksamhet som avses i 1 och 2,

7. statens kostnader för prövning av frågor om slutförvaring samt övervakning och kontroll av slutförvar enligt 16 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet som

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

inte avser slutförvar för driftavfall,

8. tillståndshavarnas, statens och kommunernas kostnader för information till allmänheten i frågor som rör hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall, samt

9. kostnader för stöd till ideella föreningar för insatser i samband med frågor om lokalisering av anläggningar för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle.

Skyldighet att betala kärnavfallsavgift och ställa säkerhet*Skyldigheten beträffande kärnavfallsavgiften*

5 §

Med riskavgift avses i denna lag avgift för den ekonomiska risk som staten bär för de kostnader som skall täckas av kärnavfallsavgifter.

I denna lag avses med

grundkostnad: de årliga förväntade kostnaderna för åtgärder och verksamheter som avses i 4 § 1–3,

merkostnad: de årliga förväntade kostnaderna för åtgärder och verksamheter som avses i 4 § 4–9,

kärnavfallsfonden: kapital som avsatts för finansiering av framtida grundkostnader och merkostnader samt de kostnader som avses i 1 § lagen (1988:1597) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m.

finansieringsbelopp: ett belopp som för varje tillståndshavare motsvarar skillnaden mellan det diskonterade värdet av de förväntade återstående grundkostnaderna och merkostnaderna för de restprodukter som har uppkommit då beräkningen görs och tillståndshavarens andel i kärnavfallsfonden,

kompletteringsbelopp: ett belopp som för varje tillståndshavare, om beloppet tillförs kärnavfallsfonden, gör att tillståndshavaren genom sin andel i fonden med hög sannolikhet kan fullgöra de skyldigheter som följer av denna lag även om inga ytterligare

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

kärnavfallsavgifter betalas och inga ytterligare säkerheter ställs.

6 §

Den som har tillstånd att inneha eller driva en kärnteknisk anläggning som ger eller har givit upphov till restprodukter skall betala kärnavfallsavgift till den myndighet som regeringen bestämmer.

Avgiften skall täcka en så stor andel av de kostnader som anges i 4 § att den motsvarar den avgiftsskyldiges andel av samtliga avgiftsskyldigas restprodukter.

En tillståndshavare vars verksamhet ger eller har gett upphov till restprodukter är skyldig att betala kärnavfallsavgift till den myndighet som regeringen bestämmer.

Avgiften ska finansiera en så stor andel av de kostnader som anges i 4 § att den motsvarar den avgiftsskyldiges andel av samtliga avgiftsskyldigas restprodukter.

7 § Upphör

8 § Upphör

Skyldigheten beträffande säkerheterna

9 §

Den som är skyldig att betala kärnavfallsavgift skall ställa säkerhet för de kostnader som avgiften skall täcka enligt 6 § men som inte täcks av de avgifter som har betalats. Säkerheten skall efter hand anpassas så att den med beaktande av inbetalade avgifter svarar mot det aktuella säkerhetsbehovet.

Den som är skyldig att betala kärnavfallsavgift ska ställa säkerhet för belopp som motsvarar dels finansieringsbeloppet, dels kompletteringsbeloppet

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs för att en säkerhet enligt denna lag ska godtas samt om tidpunkten för när säkerhet ska ställas.

Säkerhet för reaktorinnehavare

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. att den som har tillstånd att inneha eller driva en kärnkraftsreaktor skall ställa säkerhet genom att ange ett eller flera ägarbolag som åtar sig att fullgöra tillståndshavarens avgiftsskyldighet, och

2. vad som krävs för att en säkerhet enligt denna lag skall godtas

Regeringen får utöver bestämmelsen i 9 § meddela föreskrifter om att reaktorinnehavare ska ställa säkerhet genom att ange ett eller flera ägarbolag som åtar sig att fullgöra dess avgiftsskyldighet.

Tidpunkt för när skyldigheterna upphör

11 §

Skyldigheten att betala kärnavfallsavgift och ställa säkerhet kvarstår även om

1. ett tillstånd återkallas,
2. ett tillstånds giltighetstid går ut,
3. rätten att driva en kärnkraftsreaktor har upphört att gälla enligt den upphävda lagen (1997:1320) om kärnkraftens avveckling, eller
4. en kärnkraftsreaktor är permanent avstängd.

Skyldigheten att betala kärnavfallsavgift och ställa säkerhet upphör när tillståndshavaren har fullgjort samtliga sina skyldigheter enligt 10 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet eller har medgivits befrielse från dem.

Beräkning av kärnavfallsavgift och kompletteringsbelopp

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**11 a §*

Kärnavfallsavgiften för varje reaktorinnehavare ska beräknas så att det diskonterade värdet av inbetalningarna av kärnavfallsavgifter baserat på förväntad elproduktion tillsammans med behållningen i reaktorinnehavarens andel av kärnavfallsfonden motsvarar det diskonterade värdet av reaktorinnehavarens grundkostnader och merkostnader.

Kärnavfallsavgiften för varje tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare ska beräknas så att det diskonterade värdet av de förväntade inbetalningarna av kärnavfallsavgifter baserat på återstående drifttid tillsammans med behållningen i tillståndshavarens andel av kärnavfallsfonden motsvarar det diskonterade värdet av tillståndshavarens grundkostnader och merkostnader.

Det diskonterade värdet ska beräknas med en diskonteringsränta som motsvarar den förväntade avkastningen i kärnavfallsfonden.

11 b §

Kompletteringsbeloppet för varje tillståndshavare ska beräknas med beaktande av osäkerhet om framtida avkastning i kärnavfallsfonden, framtida avgiftsintäkter, samt grundkostnader och merkostnader.

11 c §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur kärnavfallsavgiften, finansieringsbeloppet och kompletteringsbeloppet ska beräknas.

Beslut om kärnavfallsavgift och säkerheter*11 d §*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer beslutar om kärnavfallsavgift och sådana säkerheter som avses i 9 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur kärnavfallsavgiften ska betalas.

Förvaltning av medlen i kärnavfallsfonden

12 §

Den myndighet som regeringen bestämmer *skall* förvalta de inbetalade kärnavfallsavgifterna i en fond. Även avgifter som har inbetalats enligt lagen (1988:1597) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m. *skall* förvaltas i en fond.

Den myndighet som regeringen bestämmer *ska* förvalta *kapitalet i kärnavfallsfonden*.

Kärnavfallsfonden ska förvaltas aktsamt för att säkerställa finansieringen av de framtida kostnader som avgifterna är avsedda för (aktsamhetsprincipen). Avkastningen på fondens medel ska läggas till kapitalet.

Regeringen meddelar föreskrifter om fonden och om dess förvaltning.

Regeringen meddelar *närmare* föreskrifter om fonden och om dess förvaltning.

13 § Upphör

14 § Upphör

Avgiftsmedlens och säkerheternas användning

Användning av inbetalade kärnavfallsavgifter

15 §

Inbetalade kärnavfallsavgifter *skall* användas för att ersätta de kostnader som *avgifterna skall täcka enligt 6 §. Om de inbetalade kärnavfallsavgifterna inte är tillräckliga får de säkerheter som tillståndshavaren har ställt enligt 9 § användas för att täcka kostnaderna.*

Inbetalade kärnavfallsavgifter *ska* användas för de kostnader som *avses i 6 § andra stycket.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om användningen.

*Ianspråktagande av säkerheten
avseende finansieringsbeloppet*

15 a §

Sådan säkerhet avseende finansieringsbeloppet som har ställts enligt 9 §, får tas i anspråk och tillföras fonden om

1. det beträffande en viss avgiftsskyldig tillståndshavare kan förväntas att fonderade medel inte kommer att räcka för att säkerställa finansieringen enligt 4 §, och

2. tillståndshavaren inte vidtar de åtgärder eller tillskjuter de medel som behövs för att säkerställa finansieringen enligt 4 §.

*Ianspråktagande av säkerheten
avseende kompletteringsbeloppet*

15 b §

Sådan säkerhet avseende kompletteringsbeloppet som har ställts enligt 9 §, får tas i anspråk och tillföras fonden

1. om det beträffande en viss avgiftsskyldig tillståndshavare kan förväntas att fonderade medel tillsammans med ianspråktagen säkerhet avseende

finansieringsbeloppet inte kommer att räcka för att säkerställa finansieringen av tillståndshavarens kostnader enligt 4 §, eller om kompletteringsbeloppet överstiger redan ställda

säkerheter och

2. om tillståndshavaren inte vidtar de åtgärder eller tillskjuter de medel som behövs för att säkerställa finansieringen enligt 4 §.

Beslut om att ta ställda säkerheter i anspråk

15 c §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer beslutar om att ställda säkerheter ska tas i anspråk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om ianspråktagandet av säkerheterna.

Återbetalning av avgiftsmedlen

16 §

Inbetalade kärnavfallsavgifter som inte behövs för att *täcka* den avgiftsskyldiges andel enligt 4 § *skall* återbetalas till den avgiftsskyldige eller till den som har betalat avgifterna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer prövar frågor om återbetalning.

Inbetalade kärnavfallsavgifter som inte behövs för att *finansiera* den avgiftsskyldiges andel enligt 4 § *ska* återbetalas till den avgiftsskyldige eller till den som har betalat avgifterna.

Redovisning av kostnader, utbetalade medel och andra uppgifter

17 a §

En tillståndshavare är skyldig att

1. årligen upprätta och ge in en utbetalningsplan för de kostnader som förväntas uppkomma under nästkommande kalenderår (årlig utbetalningsplan),

2. vart tredje år upprätta och ge in en beräkning över sina förvänt-

ade återstående grundkostnader (plankalkyl), och

3. upprätta och ge in de kostnadsberäkningar och andra uppgifter som behövs för att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska kunna beräkna kärnavfallsavgiften och i övrigt fullgöra sina uppgifter enligt denna lag.

Planer, beräkningar och andra uppgifter ska ges in till den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om de planer, beräkningar och andra uppgifter som avses i första stycket.

17 b §

Tillståndshavare, kommuner och ideella föreningar som har erhållit fondmedel enligt denna lag är skyldiga att till den myndighet som regeringen bestämmer redovisa hur medlen har använts.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om redovisningen.

Fondmedel som inte använts på föreskrivet sätt

17 c §

Utbetalade fondmedel som inte har använts eller som inte har använts i enlighet med 15 § ska återbetalas till kärnavfallsfonden eller avräknas mot kommande utbetalningar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta om återbetalning eller avräkning enligt första stycket.

Regeringen eller den myndighet

som regeringen bestämmer får vidare besluta att den som har mottagit utbetalningar ska förpliktas att kompensera kärnavfallsfonden för förlorad avkastning på sådana medel som ska återbetalas eller avräknas enligt första stycket.

Tillsyn

17 d §

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen utövas av den eller de myndigheter som regeringen bestämmer.

Tillsynsmyndigheten ska vidta de åtgärder som behövs för rättelse så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, eller i föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Tillsynsmyndigheten ska revidera hur utbetalade medel har använts.

18 §

En tillståndshavare är skyldig att lämna kostnadsberäkningar och andra uppgifter som behövs för att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall kunna fullgöra sina uppgifter enligt denna lag.

Den myndighet som regeringen bestämmer får förelägga tillståndshavaren att vidta de åtgärder som behövs för tillämpningen av lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Tillsynsmyndigheten får förelägga en tillståndshavare att vidta de åtgärder som behövs för tillämpningen av lagen eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Ett föreläggande får förenas med vite.

Straffansvar

19 §

Den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet åsidosätter sina skyldigheter enligt 18 § första stycket genom att lämna oriktig uppgift döms till böter, om gärningen inte är belagd med straff enligt brottsbalken.

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet

1. åsidosätter sina skyldigheter enligt 17 a eller 17 b §§,

2. åsidosätter föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag,

3. lämnar tillsynsmyndigheten oriktiga uppgifter, eller

4. inte fullgör vad tillsynsmyndigheten begär eller beslutar med stöd av 17 c eller 18 §§

Till ansvar enligt denna lag döms inte om gärningen är ringa. Till ansvar döms inte heller om strängare straff för gärningen kan dömas ut enligt brottsbalken.

20 §

Den som har åsidosatt ett vitesföreläggande döms inte till ansvar enligt denna lag för gärning som omfattas av föreläggandet.

Underlagspromemoria 3D

**Förslag till förordning om ändring i förordningen
(2008:715) om finansiella åtgärder för hanteringen av
restprodukter från kärnteknisk verksamhet**

**En promemoria från arbetsgruppen för
regeringsuppdrag avseende översyn av
finansieringslagen och finansieringsförordningen**

2013-03-13

Regeringen föreskriver i fråga om förordningen (2008:715) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet

dels att ... §§ ska upphöra att gälla,

dels att ... §§ samt rubriken närmast före ... § ska ha följande lydelse,

dels att det i förordningen skall införas ... nya paragrafer, ... §§, samt närmast före ... §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Inledande bestämmelser

1 §

I denna förordning finns bestämmelser om finansiering av hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet.

2 §

I denna förordning avses med

finansieringslagen: lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet,

Studsvikslagen: lagen (1988:1597) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m.,

reaktorinnehavare: den som har tillstånd enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet att inneha eller driva en eller flera kärnkraftsreaktorer som inte permanent har ställts av,

grundkostnaden: summan av de förväntade kostnaderna för åtgärder och verksamhet som avses i 4 § 1–3 finansieringslagen,

merkostnaden: summan av de förväntade kostnaderna för verksamhet som avses i 4 § 4–9 finansieringslagen,

finansieringsbelopp: ett belopp som motsvarar skillnaden mellan de återstående grundkostnaderna och merkostnaderna för de restprodukter som har uppkommit då beräkningen görs och de medel

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

som har fonderats för dessa kostnader,

kompletteringsbelopp: ett belopp som motsvarar en skälig uppskattning av kostnader som avses i 4 § 1–3 finansieringslagen och som kan uppkomma till följd av oplanerade händelser.

Termer och uttryck som i övrigt används i denna förordning har samma betydelse som i finansieringslagen.

Termer och uttryck som används i lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet har samma betydelse i denna förordning.

Kärnavfallsavgift för reaktorinnehavare

3 §

En reaktorinnehavare ska, i samråd med övriga reaktorinnehavare, upprätta en kostnadsberäkning och ge in den till Strålsäkerhetsmyndigheten senast den 7 januari vart tredje år.

En reaktorinnehavare ska, i samråd med övriga reaktorinnehavare, upprätta en *sådan* kostnadsberäkning som avses i 17 a § första stycket 2 lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet och ge in den till Strålsäkerhetsmyndigheten senast under september månad vart tredje år, samtidigt som det program som avses i 25 § förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet ges in till myndigheten.

I kostnadsberäkningen ska

1. anges *den totala* grundkostnaden för samtliga reaktorinnehavare,

2. anges den del av *den totala* grundkostnaden som är gemensam för samtliga reaktorinnehavare,

3. för varje reaktorinnehavare anges

a) den del av *den totala* grundkostnaden som är hänförlig till reaktorinnehavarens reaktorer,

b) *hur stor andel av den totala mängden uppkomna och förvänt-*

I kostnadsberäkningen ska

1. anges grundkostnaden för samtliga reaktorinnehavare,

2. anges den del av grundkostnaden som är gemensam för samtliga reaktorinnehavare,

3. för varje reaktorinnehavare anges den del av grundkostnaden som är hänförlig till reaktorinnehavarens reaktorer,

Nuvarande lydelse

ade restprodukter som utgörs av restprodukter från reaktorinnehavarens reaktorer, och

c) den del av den totala grundkostnaden som bör läggas till grund för reaktorinnehavarens finansieringsbelopp,

4. anges det kompletteringsbelopp som bör gälla för varje reaktorinnehavare,

5. anges hur mycket energi som varje reaktorinnehavare planerar att leverera under de närmast kommande tre kalenderåren efter det att kostnadsberäkningen senast ska ha givits in, och

6. anges de kostnader som förväntas uppkomma under vart och ett av de närmast kommande tre kalenderåren efter det att kostnadsberäkningen senast ska ha givits in för

a) behandling, mellanlagring och slutförvaring av använt kärnbränsle,

b) avställnings- och servicedrift, specificerat för varje reaktor, och

c) rivning, inklusive mellanlagring och slutförvaring av kärnavfall från rivningen, specificerat för varje reaktor.

Föreslagen lydelse

4. anges grundkostnaden under den driftstid som avses i 4 § räknat från den tidpunkt då kostnadsberäkningen lämnades in

a) för samtliga reaktorinnehavare,

b) till den del som är gemensam för samtliga reaktorinnehavare,

c) till den del som är hänförlig till varje reaktorinnehavare, och

d) till den del som bör läggas till grund för varje reaktorinnehavares finansieringsbelopp.

5. anges hur stor del av grundkostnaden som avser

a) behandling, mellanlagring och slutförvaring av använt kärnbränsle,

b) avställnings- och servicedrift, specificerat för varje reaktor,

c) rivning, inklusive mellanlagring och slutförvaring av kärnavfall från rivningen, specificerat för varje reaktor, samt

d) forsknings- och utvecklingsverksamhet.

De förväntade kostnader som redovisas i grundkostnaderna ska avse det sannolikhetsvägda medelvärdet av de beräknade kostnadsutfallen.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Till kostnadsberäkningen ska fogas uppgifter om hur mycket energi som varje reaktorinnehavare årligen planerar att leverera under den drifttid som anges i 4 § räknat från den tidpunkt då kostnadsberäkningen lämnades in.

4 §

I kostnadsberäkningen enligt 3 § ska varje reaktor, som inte permanent har ställts av, anses ha

1. en total drifttid om 40 år, och
2. en återstående drifttid om minst sex år, om det inte finns skäl att anta att driften kan komma att upphöra dessförinnan.

5 §

Om det finns särskilda skäl, får Strålsäkerhetsmyndigheten förelägga en reaktorinnehavare att ge in kostnadsberäkningen tidigare än vad som anges i 3 § eller att ge in en kompletterande beräkning.

6 §

Strålsäkerhetsmyndigheten ska för var och en av reaktorinnehavarna upprätta ett förslag till den kärnavfallsavgift som reaktorinnehavaren ska betala de närmast kommande tre kalenderåren efter det att *kostnadsberäkningen* enligt 3 § senast ska ha givits in.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska upprätta förslaget

1. med utgångspunkt från kostnadsberäkningen enligt 3 §,
2. med beaktande av den totala merkostnaden, och
3. så att samtliga förväntade *kostnader, sedan hänsyn tagits till vad som tidigare har betalats*, kan förväntas bli *täckta* av de avgifter som reaktorinnehavaren kommer att betala under reaktorernas återstående drifttid.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska för var och en av reaktorinnehavarna upprätta ett förslag till den kärnavfallsavgift som reaktorinnehavaren ska betala de närmast kommande tre kalenderåren efter det att *avgiftsförslaget* enligt 8 § *första stycket* senast ska ha givits in *till regeringen*.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska *med beaktande av bestämmelserna i 11 a § lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet* upprätta förslaget

3. så att samtliga *grundkostnader och merkostnader* kan förväntas bli *finansierade* av de avgifter som reaktorinnehavaren kommer att betala under reaktorernas återstående drifttid.

Nuvarande lydelse

Den föreslagna avgiften ska anges i kronor per levererad kilowattimme elström.

Föreslagen lydelse

Den föreslagna avgiften ska för kärnkraftsreaktorer som inte är permanent avstängda anges i kronor per levererad kilowattimme elström samt med angivande av ett minsta årligt belopp som beräknas med utgångspunkt från planerad elproduktion.

Förslaget till avgift för en permanent avställd reaktor ska upprättas så att samtliga förväntade kostnader, sedan hänsyn tagits till vad som tidigare har betalats, kan förväntas bli finansierade av de avgifter som tillståndshavaren kommer att betala de närmast kommande tre kalenderåren. Om det finns särskilda skäl, får förslaget upprättas så att kostnaderna kan förväntas bli täckta under en kortare eller längre tidsperiod.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska ge reaktorinnehavaren samt berörda myndigheter, kommuner och organisationer tillfälle att yttra sig över avgiftsförslaget.

7 §

Strålsäkerhetsmyndigheten får, om en kompletterande kostnadsberäkning har givits in eller om det finns särskilda skäl för det, upprätta ett förslag enligt 6 § som avser en kortare period än tre år.

8 §

Strålsäkerhetsmyndigheten ska inom *nio* månader från det att kostnadsberäkningen enligt 3 § senast ska ha givits in, lämna avgiftsförslaget enligt 6 § till regeringen för beslut om kärnavfallsavgiften.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska inom *tolv* månader från det att kostnadsberäkningen enligt 3 § senast ska ha givits in, *yttra sig över kostnadsberäkningen och* lämna avgiftsförslaget enligt 6 § till regeringen för beslut om kärnavfallsavgiften.

Av förslaget ska framgå

1. vilken avgift som förordas för den period som avses,

2. *hur den gemensamma grundkostnaden fördelas på varje reaktorinnehavare,*

Av förslaget ska framgå

1. vilken avgift *per reaktorinnehavare* som förordas för den period som avses,

Nuvarande lydelse

3. grundkostnaden för varje reaktorinnehavare,

4. de närmare skälen för bedömningen i de fall som denna avviker från reaktorinnehavarens beräkningar,

5. merkostnaden och beräkningsunderlaget för denna, och

6. vilka faktorer som anses vara särskilt kritiska för kostnadsutvecklingen.

Föreslagen lydelse

2. de närmare skälen för bedömningen i de fall som denna avviker från reaktorinnehavarens beräkningar,

3. merkostnaden och beräkningsunderlaget för denna, och

4. vilka faktorer som anses vara särskilt kritiska för kostnadsutvecklingen.

Kärnavfallsavgift för övriga avgiftsskyldiga tillståndshavare

9 §

En avgiftsskyldig tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare ska, enskilt eller i samråd med en eller flera andra tillståndshavare, upprätta en kostnadsberäkning och ge in den till Strålsäkerhetsmyndigheten senast den 7 januari vart tredje år. I kostnadsberäkningen ska anges

1. *den totala* grundkostnaden för de anläggningar som omfattas av tillståndshavarens eller de samrådande tillståndshavarnas tillstånd,

2. den förväntade återstående driftstiden för anläggningar som inte permanent har ställts av,

3. vilka åtgärder och vilken verksamhet som kan berättiga till sådan ersättning som avses i 17 § *finansieringslagen*,

4. den del av *den totala* grundkostnaden som bör läggas till grund för finansieringsbeloppet, och

5. *de kostnader* som förväntas uppkomma under vart och ett av de närmast kommande tre kalenderåren efter det att kostnadsberäkningen senast ska ha givits in för

a) behandling, mellanlagring och slutförvaring av kärnavfall och kärnämne som inte ska användas igen,

b) avställnings- och servicedrift,

1. grundkostnaden för de anläggningar som omfattas av tillståndshavarens eller de samrådande tillståndshavarnas tillstånd,

3. vilka åtgärder och vilken verksamhet som kan berättiga till sådan ersättning som avses i 17 § *lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet*,

4. den del av grundkostnaden som bör läggas till grund för finansieringsbeloppet, och

5. *hur stor del av grundkostnaden* som avser

a) behandling, mellanlagring och slutförvaring av kärnavfall och kärnämne som inte ska användas igen,

b) avställnings- och servicedrift, specificerat för varje kärnteknisk anläggning,

c) rivning, inklusive mellanlagring och slutförvaring av kärn-

Nuvarande lydelse

specificerat för varje kärnteknisk anläggning, och

c) rivning, inklusive mellanlagring och slutförvaring av kärnavfall från rivningen, specificerat för varje anläggning.

Första stycket gäller inte anläggningar som omfattas av en kostnadsberäkning enligt 3 §.

Föreslagen lydelse

avfall från rivningen, specificerat för varje anläggning, samt

d) *forsknings- och utvecklingsverksamhet.*

10 §

Om det finns särskilda skäl, får Strålsäkerhetsmyndigheten förelägga en tillståndshavare att ge in kostnadsberäkningen tidigare än vad som anges i 9 § eller att ge in en kompletterande beräkning.

11 §

Strålsäkerhetsmyndigheten ska upprätta ett förslag till den kärnavfallsavgift som tillståndshavaren ska betala de närmast kommande tre kalenderåren efter det att kostnadsberäkningen enligt 9 § senast ska ha givits in.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska *med beaktande av bestämmelserna i 11 a § lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet* upprätta ett förslag till den kärnavfallsavgift som tillståndshavaren ska betala de närmast kommande tre kalenderåren efter det att kostnadsberäkningen enligt 9 § *första stycket* senast ska ha givits in.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska upprätta förslaget

1. med utgångspunkt från kostnadsberäkningen enligt 9 §,
2. med beaktande av den totala merkostnaden och, i förekommande fall, tillståndshavarens rätt till sådan ersättning som avses i 17 § *finansieringslagen*, och

3. så att samtliga förväntade kostnader för en anläggning som inte permanent har ställts av, sedan hänsyn tagits till vad som tidigare har betalats, kan förväntas bli *täckta* av de avgifter som tillståndshavaren kommer att betala under anläggningens förväntade återstående drifttid.

2. med beaktande av den totala merkostnaden och, i förekommande fall, tillståndshavarens rätt till sådan ersättning som avses i 17 § *lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet*, och

3. så att samtliga förväntade kostnader för en anläggning som inte permanent har ställts av, sedan hänsyn tagits till vad som tidigare har betalats, kan förväntas bli *finansierade* av de avgifter som tillståndshavaren kommer att betala under anläggningens förväntade återstående drifttid.

Nuvarande lydelse

Förslaget till avgift för en anläggning som permanent har ställts av ska upprättas så att samtliga förväntade kostnader, sedan hänsyn tagits till vad som tidigare har betalats, kan förväntas bli *täckta* av de avgifter som tillståndshavaren kommer att betala de närmast kommande tre kalenderåren. Om det finns särskilda skäl, får förslaget upprättas så att kostnaderna kan förväntas bli täckta under en kortare eller längre tidsperiod.

Föreslagen lydelse

Den föreslagna avgiften ska anges som ett årligt belopp.

Förslaget till avgift för en anläggning som permanent har ställts av ska upprättas så att samtliga förväntade kostnader, sedan hänsyn tagits till vad som tidigare har betalats, kan förväntas bli *finansierade* av de avgifter som tillståndshavaren kommer att betala de närmast kommande tre kalenderåren. Om det finns särskilda skäl, får förslaget upprättas så att kostnaderna kan förväntas bli täckta under en kortare eller längre tidsperiod.

12 §

Strålsäkerhetsmyndigheten ska ge tillståndshavaren tillfälle att yttra sig över ett förslag till avgift enligt 11 §.

13 §

Strålsäkerhetsmyndigheten ska, med utgångspunkt från förslaget enligt 11 §, besluta om den kärnavfallsavgift som tillståndshavaren ska betala de närmast kommande tre kalenderåren efter det att kostnadsberäkningen enligt 9 § senast ska ha givits in.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska med ett eget förslag lämna över ett ärende enligt första stycket till regeringen för beslut om kärnavfallsavgift i de fall då

1. *ärendet gäller en kärnkraftsreaktor som permanent har ställts av efter den 31 december 1995,*

eller

2. ärendet har principiell betydelse eller annars är av särskild vikt.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska med ett eget förslag lämna över ett ärende enligt första stycket till regeringen för beslut om kärnavfallsavgift i de fall då ärendet har principiell betydelse eller annars är av särskild vikt.

Ett överlämnande enligt andra stycket ska ske inom sex månader från det att kostnadsberäkningen senast ska ha givits in enligt 9 §.

14 §

Strålsäkerhetsmyndigheten får, om en kompletterande kostnadsberäkning har givits in eller om det finns särskilda skäl för det, upprätta förslag till kärnavfallsavgift enligt 11 § och besluta om avgiften enligt 13 § för en kortare period än tre år.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

15 §

Av ett beslut eller förslag om kärnavfallsavgift enligt 13 § ska, utöver avgiftens storlek, framgå

1. grundkostnaden för respektive anläggning,
2. hur, i förekommande fall, den del av grundkostnaden som är gemensam fördelas på varje tillståndshavare,
3. de närmare skälen för bedömningen i de fall som denna avviker från tillståndshavarens beräkningar,
4. merkostnaden och beräkningsunderlaget för denna, och
5. vilka faktorer som anses vara särskilt kritiska för kostnadsutvecklingen.

15 a §

Diskonteringsränta vid löptider upp till 10 år

I samband med beräkning av kärnavfallsavgift ska en diskonteringsränta användas vid löptider upp till 10 år, som bestäms med utgångspunkt i en diskonteringskurva som beräknas som genomsnittet av

- 1. den räntekurva som bestäms av marknadsräntor på statsskuldsväxlar och statsobligationer och*
- 2. räntekurvan av marknadsräntor på skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer. .*

För båda räntekurvorna gäller att de ska bestämmas som nollkuponräntor och genom interpolering mellan räntorna vid existerande återstående löptider.

15 b §

Diskonteringsränta vid löptider

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

från 10 år och däröver

I samband med beräkning av kärnavfallsavgift ska en diskonteringsränta användas vid löptider från 10 år och däröver, som bestäms med utgångspunkt i årliga terminsräntor.

Terminsräntan för 10 års löptid beräknas med utgångspunkt i diskonteringsräntan enligt 15 a §.

Terminsräntan för löptider på 20 år och längre ska uppgå till 4,2 procent.

För löptider mellan 10 och 20 år ska terminsräntan beräknas genom linjär interpolering mellan terminsräntorna för 10 års och 20 års löptid.

Betalning av kärnavfallsavgiften

16 §

En kärnavfallsavgift enligt 3–8 §§ ska betalas kvartalsvis till Kärnavfallsfonden senast en månad efter varje kalenderkvartals utgång.

En kärnavfallsavgift enligt 9–15 §§ ska betalas årsvis till Kärnavfallsfonden senast en månad efter varje kalenderårs utgång.

Dispens från skyldigheten att betala kärnavfallsavgift

17 §

Strålsäkerhetsmyndigheten får besluta om en sådan dispens från avgiftsskyldigheten som avses i 8 § finansieringslagen och om omfattningen av de säkerheter som i så fall ska ställas.

Bestämmelser om säkerheterna finns i 24–26 §§.

18 §

Kärnavfallsfonden ska för de avgiftsskyldigas räkning förvalta de inbetalade kärnavfallsavgifterna i en fond. Även sådana avgifter som har betalats enligt Studsvikslagen

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

ska förvaltas i fonden.

19 §

Fondens medel ska placeras på räntebärande konto i Riksgäldskontoret, i skuldförbindelser utfärdade av staten eller i skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer.

Fonden ska förvaltas så att kraven på god avkastning och tillfredsställande betalningsberedskap tillgodoses.

Avkastningen på fondens medel ska läggas till kapitalet.

Säkerheter för reaktorinnehavare

20 §

Strålsäkerhetsmyndigheten ska, med utgångspunkt från den kostnadsberäkning som lämnas enligt 3 §, upprätta förslag till finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp för varje reaktorinnehavare.

Förslaget ska lämnas till regeringen för beslut om finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp tillsammans med det avgiftsförslag som avses i 8 §.

21 §

En reaktorinnehavare ska till Kärnavfallsfonden ställa godtagbara säkerheter motsvarande de finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp som regeringen har beslutat.

Säkerheterna ska vara utan tidsbegränsning och får inte utgöras av fastighet på vilken det bedrivs kärnteknisk verksamhet.

Säkerheterna ska förvaltas av Riksgäldskontoret.

22 §

Om regeringen begär det ska Riksgäldskontoret, innan de säkerheter som avses i 21 § prövas, yttra sig i frågan om *säkerheterna är godtagbara*. Om det behövs för att säkerställa statens rätt, ska Riksgäldskontoret föreslå de villkor som säkerheterna bör förenas med.

Om regeringen begär det ska Riksgäldskontoret, innan de säkerheter som avses i 21 § prövas, yttra sig i frågan om *säkerheternas värdebeständighet*. Om det behövs för att säkerställa statens rätt, ska Riksgäldskontoret föreslå de villkor som säkerheterna bör förenas med.

Säkerheter för övriga avgiftsskyldiga tillståndshavare

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

23 §

Strålsäkerhetsmyndigheten ska, med utgångspunkt från den kostnadsberäkning som lämnas enligt 9 §, besluta om finansieringsbeloppet för en avgiftsskyldig tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare.

24 §

En avgiftsskyldig tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare ska till Kärnavfallsfonden ställa godtagbara säkerheter motsvarande det beslutade finansieringsbeloppet eller, om tillståndshavaren har beviljats sådan dispens som avses i 17 §, samtliga återstående grundkostnader och merkostnader.

Säkerheterna ska förvaltas av Riksgäldskontoret.

25 §

Riksgäldskontoret ska pröva sådana säkerheter som avses i 24 §. Om det behövs för att säkerställa statens rätt, får Riksgäldskontoret förena säkerheterna med villkor.

Riksgäldskontoret ska med ett eget yttrande lämna över ett ärende enligt första stycket till regeringen för prövning av säkerheterna i de fall ärendet har principiell betydelse eller annars är av särskild vikt.

Om regeringen begär det ska Riksgäldskontoret, innan de säkerheter som avses i 24 § prövas, yttra sig i frågan om säkerheternas värdebeständighet. Om det behövs för att säkerställa statens rätt, ska Riksgäldskontoret föreslå de villkor som säkerheterna bör förenas med.

Bedömning av säkerheternas värdebeständighet**25 a §**

Riksgäldskontoret ska följa värdet på de säkerheter som ställs enligt 21 och 24 §§ och bevaka att de villkor som säkerheterna har förenats med följs.

Riksgäldskontoret ska meddela regeringen om det bedömer att

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

ställda säkerheters värdebeständighet har försämrats och inte längre är godtagbar eller om sådana villkor som avses i 22 § eller 25 § har åsidosatts.

Tilläggsäkerheter

26 §

Riksgäldskontoret får besluta att en reaktorinnehavare eller annan avgiftsskyldig tillståndshavare ska ställa godtagbara tilläggsäkerheter motsvarande visst belopp, om

1. säkerheternas värde, i förhållande till den tid som återstår tills skyldigheten att betala kärnavfallsavgift och ställa säkerhet upphör enligt 11 § finansieringslagen, har försämrats i betydande mån, eller

2. sådana villkor som avses i 22 § andra meningen eller 25 § första stycket andra meningen denna förordning har åsidosatts.

Riksgäldskontoret ska pröva och förvalta tilläggsäkerheterna.

Tilläggsäkerheterna ska ställas till Kärnavfallsfonden.

En reaktorinnehavare eller annan avgiftsskyldig tillståndshavare ska till Kärnavfallsfonden ställa godtagbara tilläggsäkerheter motsvarande visst belopp, om

1. säkerheternas värdebeständighet har försämrats och inte längre är godtagbar, eller

2. sådana villkor som avses i 22 § andra meningen eller 25 § andra meningen denna förordning har åsidosatts.

Tilläggsäkerheterna ska förvaltas av Riksgäldskontoret.

Om regeringen begär det ska Riksgäldskontoret, innan tilläggsäkerheterna prövas, yttra sig i frågan om säkerheternas värdebeständighet. Om det behövs för att säkerställa statens rätt, ska Riksgäldskontoret föreslå de villkor som tilläggsäkerheterna bör förenas med.

Användning av säkerheter

27 §

Nuvarande lydelse

Strålsäkerhetsmyndigheten ska *anmäla till* regeringen att ställda säkerheter bör tas i anspråk, om

1. *det kan antas att fonderade medel inte räcker för att täcka de kostnader enligt 4 § finansieringslagen som omfattas av säkerheterna, och*

2. *den avgiftsskyldige tillståndshavaren inte vidtar de åtgärder eller tillskjuter de medel som behövs.*

Riskbedömning och riskavgifter

28 §

Riksgäldskontoret ska vart tredje år besluta om statens kreditrisk avseende säkerheter ställda enligt 21 §.

Föreslagen lydelse

Strålsäkerhetsmyndigheten ska *meddela* regeringen om myndigheten *bedömer* att ställda säkerheter bör tas i anspråk.

Användning och utbetalning av fonderade avgiftsmedel

29 §

Riksgäldskontoret får, med beaktande av den kreditrisk som avses i 28 §, besluta att en reaktorinnehavare ska betala riskavgift motsvarande statens förväntade kostnad för kreditrisken om

1. *kreditvärdigheten avseende ställda säkerheter, i förhållande till den tid som återstår tills skyldigheten att betala kärnavfallsavgift och ställa säkerhet upphör enligt 11 § finansieringslagen, bedöms ligga under en viss nivå enligt föreskrifter som Riksgäldskontoret har meddelat enligt 51 § denna förordning, eller*

2. *sådana villkor som avses i 22 § andra meningen denna förordning har åsidosatts.*

Riskavgift ska betalas till Riks-

Reaktorinnehavare och övriga avgiftspliktiga tillståndshavare ska senast den 30 oktober varje år ge in den utbetalningsplan som avses i 17 a § första stycket 1 lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

gäldskontoret.

Användning och utbetalning av fonderade avgiftsmedel

30 §

Strålsäkerhetsmyndigheten prövar frågor om hur och i vilken utsträckning fonderade avgiftsmedel får användas för de kostnader som reaktorinnehavare och övriga avgiftsskyldiga tillståndshavare förväntas få under en viss kommande tidsperiod för åtgärder och verksamhet som ingår i de kostnadsberäkningar som har använts då kärnavfallsavgiften beslutades.

Strålsäkerhetsmyndigheten får, om det föreligger särskilda skäl, godkänna att avgiftsmedel används även för verksamhet som inte har ingått i en sådan kostnadsberäkning som avses i första stycket.

Fonderade avgiftsmedel betalas ut i förskott för kalenderkvartal till reaktorinnehavare och övriga avgiftsskyldiga tillståndshavare efter ansökan. I ansökan om utbetalning ska det anges vilka åtgärder som de utbetalade medlen ska täcka.

Fonderade avgiftsmedel betalas ut i förskott för kalenderkvartal till reaktorinnehavare och övriga avgiftsskyldiga tillståndshavare efter ansökan. *Ansökan om utbetalning ska för årets första kvartal ha inkommit till Strålsäkerhetsmyndigheten senast i samband med den plan som avses i 29 § och därefter senast en månad före den period som ansökan avser.* I ansökan ska det anges vilka åtgärder som de utbetalade medlen ska finansiera.

31 §

Strålsäkerhetsmyndigheten prövar frågor om i vilken utsträckning fonderade avgiftsmedel får användas för att ersätta kommuner för sådana informationskostnader som avses i 4 § 8 *finansieringslagen*. Ersättningen får bestämmas till högst 10 miljoner kronor per kommun och kalenderår för kommuner där en anläggning för slutförvar för använt kärnbränsle planeras eller byggs.

Strålsäkerhetsmyndigheten prövar frågor om i vilken utsträckning fonderade avgiftsmedel får användas för att ersätta kommuner för sådana informationskostnader som avses i 4 § 8 *lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet*. Ersättningen får bestämmas till högst 10 miljoner kronor per kommun och kalenderår för kommuner där en anläggning för slutförvar

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

för använt kärnbränsle planeras eller byggs.

Ersättningen betalas ut i förskott efter ansökan. Ansökan ska ha inkommit till Strålsäkerhetsmyndigheten senast tre månader före den period som ansökan avser. I ansökan ska det anges vilka informationskostnader som ersättningen ska täcka.

32 §

Strålsäkerhetsmyndigheten prövar frågor om i vilken utsträckning fonderade avgiftsmedel får användas för sådant stöd till ideella föreningar som avses i 4 § 9 *finansieringslagen*.

Strålsäkerhetsmyndigheten prövar frågor om i vilken utsträckning fonderade avgiftsmedel får användas för sådant stöd till ideella föreningar som avses i 4 § 9 *lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet*.

Stöd får endast lämnas till ideella föreningar som

1. utnyttjar rätten att delta i sådant samråd som föreskrivs i 6 kap. 4 § första stycket andra meningen miljöbalken avseende anläggning för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle,

2. har en styrelse som utses av medlemmarna under demokratiska former och årligen håller stämma som medlemmarna får delta i,

3. har stadgar som beslutas av stämman och anger föreningens namn och ändamål, hur beslut fattas, hur styrelsen utses samt hur revisorer som kontrollerar styrelsens verksamhet utses,

4. inte har näringsverksamhet som sin huvudsakliga inkomstkälla, och

5. har minst 1 000 medlemmar, eller är en sammanslutning av ideella föreningar som tillsammans har minst 1 000 olika personer som medlemmar och där varje förening som ingår uppfyller kraven i 2 och 4.

Stöd får lämnas med högst 2,5 miljoner kronor per förening och kalenderår och med totalt högst 3,5 miljoner kronor per kalenderår.

33 §

Stöd enligt 32 § ska avse föreningens kostnader för att delta i samrådsförfaranden enligt 6 kap. miljöbalken eller 5 c § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och yttra sig enligt 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken över ansökan om tillstånd och miljökonsekvensbeskrivning för en anläggning för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle samt kostnader för att kunna följa och bedöma frågor som rör slutförvaring av använt kärnbränsle och slutförvaringens påverkan på människors hälsa eller miljön. Kostnaderna får omfatta lönekostnader, lokalkostnader och övriga administrativa kostnader. Stödet får inte avse kostnader för information riktad direkt till allmänheten utöver vad som avser det utökade samrådsförfarandet. Stödet får inte avse insatser som föreningen gör efter att tolv månader har förflutit från det att tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivningen har kungjorts enligt

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

6 kap. 8 § första stycket miljöbalken.

Ansökan om stöd ska ha inkommit till Strålsäkerhetsmyndigheten senast den 1 oktober före det år som ansökan avser. I ansökan ska det anges vilka kostnader under året som stödet ska användas till.

Om de ansökningar som avser godtagbara kostnader totalt omfattar större belopp än vad som finns tillgängligt för stöd under ett visst kalenderår, ska Strålsäkerhetsmyndigheten fördela stödet så att det ges en jämn geografisk spridning och med beaktande av föreningarnas medlemsantal och behov samt tidigare erhållet stöd.

Stödet betalas ut i förskott för kalenderår.

34 §

En statlig myndighets ansökan om ersättning för sådana kostnader som avses i 4 § 4–8 *finansieringslagen* ska ges in till regeringen. I ansökan ska det anges vilka kostnader som ersättningen ska täcka.

En statlig myndighets ansökan om ersättning för sådana kostnader som avses i 4 § 4–8 4 § 8 *lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet* ska ges in till regeringen. I ansökan ska det anges vilka kostnader som ersättningen ska täcka.

35 §

Utbetalning av fonderade avgiftsmedel som har beslutats enligt 30–32 §§ görs av Kärnavfallsfonden på begäran av Strålsäkerhetsmyndigheten.

36 §

Utbetalade avgiftsmedel som inte har använts ska i enlighet med Strålsäkerhetsmyndighetens anvisningar återbetalas till Kärnavfallsfonden vid kalenderårets slut eller avräknas mot kommande utbetalningar.

Strålsäkerhetsmyndigheten får besluta att den som har mottagit utbetalningar enligt 30 § ska förpliktas att kompensera Kärnavfallsfonden för förlorad avkastning på sådana medel som inte har använts.

Användning och utbetalning av medel enligt *Studsvikslagen*

Användning och utbetalning av medel enligt *lagen (1988:1597) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m.*

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

37 §

För avgifter som har fonderats enligt *Studsvikslagen* gäller bestämmelserna i 38–41 §§ i stället för 30–36 §§.

För avgifter som har fonderats enligt *lagen (1988:1597) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m.* gäller bestämmelserna i 38–40 §§ i stället för 30–35 §§.

38 §

Den som har tillstånd till en sådan kärnteknisk verksamhet som avses i 1 § *Studsvikslagen* ska, enskilt eller i samråd med annan tillståndshavare, beräkna de förväntade kostnaderna för verksamheten och ge in beräkningen till Strålsäkerhetsmyndigheten senast den 30 april varje år.

Den som har tillstånd till en sådan kärnteknisk verksamhet som avses i 1 § *lagen (1988:1597) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m.* ska, enskilt eller i samråd med annan tillståndshavare, beräkna de förväntade kostnaderna för verksamheten och ge in beräkningen till Strålsäkerhetsmyndigheten senast den 7 januari varje år.

Av kostnadsberäkningen ska framgå de kostnader som förväntas uppkomma under det kommande kalenderåret för

1. behandling, mellanlagring och slutförvaring av kärnavfall och kärnämne som inte ska användas igen,
2. avställnings- och servicedrift, specificerat för varje kärnteknisk anläggning, och
3. rivning, inklusive mellanlagring och slutförvaring av kärnavfall från rivningen, specificerat för varje anläggning.

39 §

Strålsäkerhetsmyndigheten prövar, med utgångspunkt från den kostnadsberäkning som avses i 38 §, frågor om hur och i vilken utsträckning de medel som har fonderats enligt *Studsvikslagen* får användas för de kostnader som tillståndshavaren förväntas få under det kommande kalenderåret för åtgärder och verksamhet som ingår i de kostnadsberäkningar som har använts då avgifterna till fonden beslutades.

Strålsäkerhetsmyndigheten prövar, med utgångspunkt från den kostnadsberäkning som avses i 38 §, frågor om hur och i vilken utsträckning de medel som har fonderats enligt *lagen (1988:1597) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m.* får användas för de kostnader som tillståndshavaren förväntas få under det kommande kalenderåret för åtgärder och verksamhet som ingår i de kostnadsberäkningar som har använts då avgifterna till fonden beslutades.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

40 §

Utbetalning av fonderade medel som har beslutats enligt 39 § görs i förskott för kalenderkvartal av Kärnavfallsfonden på begäran av Strålsäkerhetsmyndigheten.

41 §

Utbetalade fondmedel som inte har använts ska i enlighet med Strålsäkerhetsmyndighetens anvisningar återbetalas till Kärnavfallsfonden vid kalenderårets slut eller avräknas mot kommande utbetalningar.

Strålsäkerhetsmyndigheten får besluta att den som har mottagit utbetalningar enligt 39 § ska förpliktas att kompensera Kärnavfallsfonden för förlorad avkastning på sådana medel som inte har använts.

Redovisning och kontroll

42 §

Reaktorinnehavare och övriga avgiftspliktiga tillståndshavare ska senast den 31 mars varje år redovisa till Strålsäkerhetsmyndigheten hur fonderade avgiftsmedel som har mottagits under föregående kalenderår har använts.

En reaktorinnehavare ska senast den 1 februari varje år redovisa till Strålsäkerhetsmyndigheten hur mycket energi som har levererats det senaste kalenderåret.

En reaktorinnehavare ska senast den 1 februari varje år redovisa till Strålsäkerhetsmyndigheten hur mycket *elektrisk* energi som har levererats *till det allmänna nätet* det senaste kalenderåret.

43 §

En statlig myndighet som har tagit emot avgiftsmedel som ersättning för sådana kostnader som avses i 4 § 4–8 *finansieringslagen* ska för varje kalenderår redovisa hur medlen har använts. Redovisningen ska lämnas till regeringen senast den 31 mars året efter det kalenderår som avses.

En statlig myndighet som har tagit emot avgiftsmedel som ersättning för sådana kostnader som avses i 4 § 4–8 *lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet* ska för varje kalenderår redovisa hur medlen har använts. Redovisningen ska

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

lämnas till regeringen senast den 31 mars året efter det kalenderår som avses.

44 §

En kommun som enligt 31 § har tagit emot avgiftsmedel som ersättning för informationskostnader ska för varje ersättningsperiod redovisa hur medlen har använts. Redovisningen ska lämnas till länsstyrelsen senast tre månader efter att perioden har avslutats. Länsstyrelsen ska med ett eget yttrande vidarebefordra den till Strålsäkerhetsmyndigheten inom en månad.

45 §

En ideell förening som har tagit emot ett sådant stöd som avses i 32 § ska för varje kalenderår redovisa hur medlen har använts. Redovisningen ska lämnas till Strålsäkerhetsmyndigheten senast den 31 mars året efter det kalenderår som avses.

46 §

Kärnavfallsfonden ska senast den 1 mars varje år lämna uppgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten om vilka avgifter som har mottagits för det senaste kalenderåret, fondbehållningen samt den förväntade avkastningen på fondens medel.

47 §

Strålsäkerhetsmyndigheten ska kontrollera att beslutade kärnavfallsavgifter har betalats in och revidera hur utbetalade fondmedel har använts.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska senast den 1 februari varje år underrätta Kärnavfallsfonden om samtliga planerade och prognostiserade inbetalningar till och utbetalningar från fonden.

Strålsäkerhetsmyndigheten ska för varje kalenderår lämna en sammanfattning till regeringen över fondens förändringar och användningen av utbetalade medel.

Fondmedel som inte har använts eller inte har använts på föreskrivet sätt

47 a §

Strålsäkerhetsmyndigheten får beträffande avgiftsmedel som inte har använts eller inte har använts på föreskrivet sätt besluta om sådan återbetalning, avräkning och compensation som avses i 17 c §

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet.

Återbetalning av fonderade medel

48 §

Strålsäkerhetsmyndigheten ska anmäla till regeringen att återbetalning av fonderade avgiftsmedel enligt 16 § *finansieringslagen* bör ske

Strålsäkerhetsmyndigheten ska anmäla till regeringen att återbetalning av fonderade avgiftsmedel enligt 16 § *lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet* bör ske

1. när skyldigheterna enligt 11 § samma lag har upphört, eller
2. om det dessförinnan finns särskilda skäl att återbetala medel som inte behövs.

49 §

Den som är berättigad till eventuell återbetalning enligt *finansieringslagen* får ansöka om detta. En sådan ansökan ska ges in till Strålsäkerhetsmyndigheten, som med ett eget yttrande ska överlämna den till regeringen.

Den som är berättigad till eventuell återbetalning enligt *lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet* får ansöka om detta. En sådan ansökan ska ges in till Strålsäkerhetsmyndigheten, som med ett eget yttrande ska överlämna den till regeringen.

Bemyndiganden

50 §

Strålsäkerhetsmyndigheten får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av 3, 9, 16, 17, 30–33, 36 och 38–47 §§.

Strålsäkerhetsmyndigheten får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av 3, 9, 16, 17, 30–33, 38–40 och 42–47 a §§.

51 §

Riksgäldskontoret får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av 22, 24–26, 28 och 29 §§.

Riksgäldskontoret får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av 22 och 24–26 a §§.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

52 §

Strålsäkerhetsmyndigheten får meddela sådana förelägganden som avses i 18 § *andra stycket finansieringslagen*.

Strålsäkerhetsmyndigheten får meddela sådana förelägganden som avses i 18 § *lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet*.

53 §

Strålsäkerhetsmyndigheten får i det enskilda fallet ge dispens från bestämmelserna om tidsfrister i 3, 9, 16, 31, 33, 38, 42 och 44–46 §§, om det kan ske utan att syftet med bestämmelserna åsidosätts.

Strålsäkerhetsmyndigheten får i det enskilda fallet ge dispens från bestämmelserna om tidsfrister i 3, 9, 16, 30, 31, 33, 38, 42 och 44–46 §§, om det kan ske utan att syftet med bestämmelserna åsidosätts.

Överklagande

54 §

En myndighets beslut enligt denna förordning får överklagas hos regeringen.

Beslut enligt denna förordning ska gälla omedelbart om inte annat bestäms.

Underlagspromemoria 3E

Förslag till förordning om förvaltning av inbetalade medel i kärnavfallsfonden

**En promemoria från arbetsgruppen för
regeringsuppdrag avseende översyn av
finansieringslagen och finansieringsförordningen**

2013-03-13

PM till förslag till förordning om förvaltning av inbetalade medel i kärnavfallsfonden

1 §

Anger vad förordningen innehåller. Förordningen ersätter 19 § i nuvarande finansieringsförordning. Med vidgade placeringsmöjligheter behövs så många bestämmelser att en särskild förordning är motiverad.

2 §

Koppling till finansieringslagens definitioner.

3 §

Samma definitioner som finns i lagen (2004:46) om investeringsfonder används i denna §. Det är en fördel att använda sådana termer och uttryck som är vedertagna inom reglering av finansiell verksamhet och att använda samma definitioner.

4 §

Bemyndigande till myndigheten Kärnavfallsfonden att för avgiftsmedel enligt finansieringslagen och Studsvikslagen,

5 §

Anger målet för förvaltningen av de fonderade avgiftsmedlen. Formuleringen har tidigare behandlats i PM 2A.

Ett andra stycke har lagts till med en bestämmelse om att miljö- och etikhänsyn ska tas i placeringsverksamheten utan att avkall görs på det avkastningsmål som anges i första stycket. Ett sådant krav är vanligt i kapitalförvaltning på statliga området. Med vidgade placeringsmöjligheter är det lämpligt att föra in en motsvarande bestämmelse även för kärnavfallsfonden.

6 §

Anger en minsta andel av fondkapitalet som ska vara placerat i sådana tillgångsslag med låg risk som är tillåtna för placeringar enligt nuvarande regler. Kapitalandelen knyts till finansieringssystemets skuldsida. Formuleringen har tidigare behandlats i PM 2A med den skillnaden att här föreslås matchning mot de närmaste 20 årens utbetalningar i stället för 25 år som angavs i PM 2A. Detta får dock betydelse först längre fram i tiden, eftersom begränsningen till lägst 60 % inledningsvis är den begränsande faktorn.

7 §

Anger vilka ytterligare tillgångsslag som kärnavfallsfondens medel får placeras i utöver de nuvarande. Frågan har tidigare behandlats i PM 2A.

I andra stycket föreskrivs att derivatinstrument får användas bara för att begränsa risker och effektivisera förvaltningen. De får således inte användas för att skapa hävstång i förvaltningen

8 §

Reglerar noteringskravet för placeringar i överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument. Bestämmelsen är utformad med motsvarande bestämmelse i lagen om investeringsfonder som förebild.

9 §

Begränsar emittentriskerna genom att begränsa storleken på exponeringen mot en och samma emittent. Bestämmelsen är utformad med motsvarande bestämmelse i lagen om investeringsfonder som förebild.

10 §

Begränsar emittentriskerna ytterligare genom att ingen företagsrisk får tas mot företag som är verksamma inom kärnkraftsområdet. En sådan begränsning är motiverad av att ändamålet med det förvaltade kapitalet gör att det inte bör vara utsatt för finansiella risker som är kopplade till utvecklingen inom kärnkraftsindustrin.

11 §

Reglerar dels vilka underliggande tillgångar som får finnas för derivatinstrument som är tillåtna för placeringar, dels de krav som ställs på likviditet i placeringarna. Bestämmelserna är utformade med motsvarande bestämmelser i lagen om investeringsfonder som förebilder.

12 §

Reglerar att emittentrisk mot ett och samma företag ska mätas och begränsas för det sammantagna beloppet av överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument och derivatinstrument. Bestämmelserna är utformade med motsvarande bestämmelser i lagen om investeringsfonder som förebild.

13 §

Begränsar motpartsrisken vid transaktioner med derivatinstrument. Bestämmelsen är utformad med motsvarande bestämmelse i lagen om investeringsfonder som förebild.

14 §

Begränsar myndighetens ägarinflytande i de aktieföretag som kärnavfallsfondens medel placeras i. Bestämmelsen är utformad med motsvarande bestämmelse i lagen om investeringsfonder som förebild.

15 §

Reglerar att förvaltning och redovisning ska organiseras så att man kan hålla reda på hur stor andel av fondens kapital som hör till respektive avgiftsinbetalare. Motsvarande bestämmelse finns nu i 9 § andra stycket förordningen (2007:1055) med instruktion för Kärnavfallsfonden. När det utfärdas en särskild förordning om förvaltningen av medlen i kärnavfallsfonden är det lämpligare att bestämmelsen placeras i den förordningen.

Förslag till förordning om förvaltning av inbetalade medel i kärnavfallsfonden

Regeringen föreskriver följande.

Inledande bestämmelser

1 § I denna förordning finns bestämmelser om förvaltningen av de avgiftsmedel som betalas in till den fond (kärnavfallsfonden) som anges i 12 § lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet.

Definitioner

2 § Termer och uttryck som används i lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet har samma betydelse i denna förordning.

3 § I denna förordning avses med

överlåtbara värdepapper: aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier samt depåbevis för aktier, obligationer och andra skuldförbindelser med undantag av penningmarknadsinstrument samt depåbevis för skuldförbindelser samt värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper som anges ovan genom teckning eller utbyte,

värdepappersfond: en fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar, om den har bildats genom kapitaltillskott från allmänheten och ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap. eller 5 a kap. lagen (2004:46) om investeringsfonder,

penningmarknadsinstrument: statskuldväxlar, bankcertifikat samt sådana andra finansiella instrument som normalt omsätts på penningmarknaden, är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas,

derivatinstrument: optioner, terminer och swappar samt andra likartade finansiella instrument,

företagsgrupp: grupp för sammanställd redovisning enligt rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning¹, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/49/EG², eller grupp som enligt erkända internationella redovisningsregler ska lämna motsvarande redovisning.

Bemyndigande

4 § Kärnavfallsfonden ska förvalta medlen i den fond som avses i 12 § lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet.

Kärnavfallsfonden ska även förvalta de avgifter som har betalats in enligt lagen (1988:1597) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m. i fonden.

¹ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1 (Celex 31983L0349).

² EUT L 164, 26.6.2009, s. 42 (Celex 32009L0049).

Mål för förvaltningen

5 § Fondens medel ska, utöver vad som följer av 12 § lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet, förvaltas så att avkastning och finansiella risker bidrar till

1. en hög sannolikhet för att fondens tillgångar räcker till för det förväntade behovet av utbetalningar från fonden, och
2. så låga och över tiden jämna kärnavfallsavgifter som möjligt.

Hänsyn till miljö och etik ska tas i placeringsverksamheten utan att avkall görs på vad som sägs i första stycket.

Placering med hänsyn till förväntade utbetalningar

6 § Av varje tillståndshavares andel av kärnavfallsfonden ska ett belopp, som motsvarar de förväntade utbetalningarna under innevarande kalenderår och de närmast följande nitton kalenderåren, dock minst 60 procent av tillståndshavarens totala andel av kärnavfallsfonden, placeras

1. på räntebärande konto i Riksgäldskontoret,
2. i skuldförbindelser utfärdade av staten, eller
3. i skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer.

Tillåtna placeringar

7 § Kärnavfallsfondens medel får, utöver vad som följer av 6 §, endast placeras i likvida finansiella tillgångar som utgörs av

1. överlåtbara värdepapper,
2. penningmarknadsinstrument,
3. derivatinstrument, eller
4. andelar i värdepappersfonder.

Placeringar i derivatinstrument får göras endast i syfte att begränsa risker och effektivisera förvaltningen av fonden.

Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument

8 § Kärnavfallsfondens medel får placeras i penningmarknadsinstrument eller överlåtbara värdepapper som är eller inom ett år från emissionen avses bli

1. upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES, eller
2. föremål för regelbunden handel vid någon annan marknad som är reglerad och öppen för allmänheten.

9 § Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent får inte uppgå till mer än 5 procent av kärnavfallsfondens värde.

Med undantag från första stycket får överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument från en och samma emittent uppgå

1. till 100 procent av fondens värde om de är utgivna eller garanterade av svenska staten,

2. till högst 35 procent av fondens värde om de är utgivna eller garanterade av en stat, en kommun eller en statlig eller kommunal myndighet i ett land inom EES eller av en mellanstatlig organisation i vilken en eller flera stater inom EES är medlemmar,

3. till högst 25 procent av fondens värde om de består av skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer eller av motsvarande utländska skuldförbindelser, under förutsättning att det sammanlagda värdet av fondens innehav av sådana skuldförbindelser är högst 80 procent av fondens värde, och

4. till högst 10 procent av fondens värde i andra fall än som sägs 1 eller 2, under förutsättning att det sammanlagda värdet av sådana tillgångar är högst 40 procent av fondens värde.

Överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som har getts ut av emittenter i en och samma företagsgrupp får sammanlagt inte utgöra mer än 20 procent av fondens värde.

10 § Kärnavfallsfonden får inte förvärva överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som är utgivna eller garanterade av ett företag som bedriver eller ingår i en företagsgrupp där något annat företag bedriver kärnteknisk verksamhet enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet eller motsvarande verksamhet i ett annat land.

Derivatinstrument

11 § Kärnavfallsfondens medel får placeras i derivatinstrument, om dessa omsätts på en reglerad marknad enligt 8 § och underliggande tillgångar utgörs av eller hänför sig till

1. någon av de tillgångar som anges i 7 §,
2. finansiella index,
3. räntesatser,
4. växelkurser, eller
5. utländska valutor.

Medel får också placeras i derivatinstrument enligt första stycket som handlas direkt mellan parterna, om

1. motparten omfattas av tillsyn och tillhör de kategorier av företag som godkänts som motparter av Finansinspektionen, och
2. derivatinstrumenten är föremål för en daglig, tillförlitlig och kontrollerbar värdering och att de vid varje tidpunkt på Kärnavfallsfondens begäran kan säljas, lösas in eller avslutas genom en utjämnande transaktion till ett rimligt värde.

12 § De begränsningar som anges i 9 § ska tillämpas på motsvarande sätt i fråga om exponeringar mot emittent som har gett ut överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument som utgör en underliggande tillgång i derivatinstrument. Dessa begränsningar gäller dock inte i fråga om indexbaserade derivatinstrument.

Exponeringarna enligt första stycket ska beräknas med hänsyn till värdet av underliggande tillgångar, motpartsrisken, kommande marknadsrörelser, derivatinstrumentens återstående löptid och den tid som finns tillgänglig för att lösa in instrumenten.

Om ett överlåtbart värdepapper eller ett penningmarknadsinstrument innefattar ett derivatinstrument, ska även detta beaktas vid beräkning av exponeringar enligt första och andra styckena.

Exponeringar mot ett och samma företag eller mot företag i en och samma företagsgrupp tillsammans får inte överstiga 20 procent av kärnavfallsfondens värde.

13 § Om motparten är ett svenskt kreditinstitut eller ett utländskt kreditinstitut med säte inom EES eller som omfattas av tillsynsregler som motsvarar dem som fastställs i gemenskapslagstiftningen, får exponeringen mot en och samma motpart vid transaktioner med derivatinstrument uppgå till högst 10 procent av kärnavfallsfondens värde.

I andra fall än de som anges i första stycket får exponeringen mot en och samma motpart uppgå till högst 5 procent av fondens värde.

Begränsning av ägarinflytande

14 § Kärnavfallsfonden får inte förvärva aktier med sådan rösträtt som gör det möjligt för myndigheten att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett företag.

Organisation och redovisning av medelsförvaltningen

15 § Kärnavfallsfondens medelsförvaltning ska organiseras och redovisas på ett sådant sätt att det framgår hur stor andel av fondens medel som belöper på varje reaktornnehavare respektive varje annan avgiftsskyldig tillståndshavare.